

Marechaussee Contact

3

2018

Marechaussee Contact
19e jaargang | nummer 3
Juni 2018

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks. Het wordt verspreid onder de begunstigers van deze stichting. De realisatie is in handen van de commissie Redactie MC en voorlichting.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dient de bron en in voorkomend geval de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Roel Bouwman (website)
Jan van Brummelen
Jan Gaasbeek
Willem Geense
Frans Meijer
Jack Vlaming
Henk Westland (eindredactie)

Aan dit nummer werkten verder mee:

Freerk van Rossem
Donald Weekenstroo
Henny de Boer
Toon Hermans
Bart van Es

Contact

Weeshuiswal 9, 4116 BR Buren
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
0344-571256
redactie@marechausseecontact.nl

Vormgeving

Content Innovators BV, Zwolle / Den Haag

Druk

Bariet Ten Brink BV, Meppel

Wijzigen van adresgegevens

Zie pagina SMC-informatie bij begunstigersadministratie.

Kopij volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie. De deadline voor het inzenden van de kopij voor de volgende uitgave is 13 juli 2018.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Actuele berichten over de KMar
7	Beroeps Zeven jaar gediend
10	Veteranen Speeddaten met veteranen
11	Veteranen Veteranendag KMar, Marechaussees op de Dam
12	Veteranen Achter de schermen bij het Thuisfrontcomité
14	1940-1945 De zaak Netten Beekman
17	Reservisten Reservisten in hun dagelijks werk
18	Uitgelicht Spin in militaire verkeersweb
21	Dienstplichtigen Een creatieve duizendpoot
24	Oorlogsdagboeken Breda bevrijd!
26	SMC 'Museumdag' in Buren
27	SMC Wat een leuk museum!
28	SMC Koninklijke onderscheidingen, Herdenking Katwijk
30	Personalia
31	SMC-informatie

Foto omslag:
juli 2004, Vogelsang (D), colonnebegeleiding
(foto: Mediacentrum KMar | Richard Frigge)

De periode van herdenkingen ligt weer achter ons. Gelukkig is ook de herdenking te Amsterdam goed verlopen. Ik vind het schandalig dat door een klein groepje Nederlanders gesuggereerd wordt de ruim 6000 in het voormalig Nederlands-Indië omgekomen Nederlandse militairen niet te herdenken omdat het oorlogsmisdadigers zouden zijn. Onze wettige regering heeft destijds ongeveer 160.000 jonge mannen naar dat deel van ons Koninkrijk gestuurd. Velen hebben daar drie of vier jaar onder vaak moeilijke omstandigheden moeten dienen. In die periode konden ze niet aan hun toekomst werken. Bij terugkeer werden ze veelal ook nog eens met de nek aangekeken. En dan nu na al die jaren weer een trap nakrijgen. Heel triest! Ik hoop dat het onderzoek door de drie instituten (NIOD, NIMH en KILTV) te zijner tijd een meer evenwichtig beeld zal schetsen. Onderstaand kom ik daar bij de reünie Boerma-Plaizier/MP III nog even op terug.

Op 5 mei hebben we onze bevrijding en vrijheid herdacht en gevierd. De Nationale Herdenking Capitulaties 1945 te Wageningen was weer, zeker voor wat betreft de bijeenkomst in de Johannes de Doperkerk, zeer indrukwekkend. In dit nummer treft u een verslag aan van de herdenking te Katwijk aan de Maas. De KMar zet de traditie van het Korps Politietroepen voort, het Historisch Depôt heeft daar op die dag daadwerkelijk invulling aan gegeven. Zie ook de op onze website geplaatste foto's.

Al zeven jaar is in ons blad telkens een bijdrage van Henk Westland opgenomen. Hij verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee. Steeds vaker moet ik denken aan de sfeer die ná de oorlog bij de Nederlandse politie en vermoedelijk ook bij de KMar intern moet hebben geheerst. De dienstjaren van de ondergedoken collega's en de collega's die al dan niet ziek terugkwamen uit de *arbeitseinsatz* en concentratiekampen telden niet door, wel die van de collega's die dienst zijn blijven doen. Dat kwam onder andere tot uiting in de ranglijsten en de daarop gebaseerde bevorderingen. Het 'rechtsherstel' eind 1947/begin 1948 loste dat slechts ten dele op. Wat moet dat jarenlang een spanning hebben gegeven! Wij mogen oprecht dankbaar zijn niet in die omstandigheden te hebben moeten werken!

Op 28 mei is de Algemene Verordening Gegevensbescherming van kracht geworden. Wij voldoen als stichting en reünievereniging voor zover wij hebben kunnen nagaan geheel aan het in deze verordening gestelde. De door u aan ons verstrekte gegevens worden echt alleen gebruikt voor activiteiten of handelingen die gelet op de doelstelling van onze stichting en reünievereniging gebruikelijk zijn. Met onze drukker hebben wij daarnaast speciale afspraken gemaakt over hoe om te gaan met de eenmaal per twee maanden aan hem verstrekte adresgegevens. In het geval iemand via ons contact met u zoekt, verstrekken wij uw gegevens niet. Wij nemen in dat geval zelf contact met u op en laten het aan u over of u wel of geen contact wilt hebben met betrokkene. Kortom, wij doen er alles aan om de door u aan ons verstrekte gegevens optimaal te beschermen. In het geval u naast bovenstaande toelichting eventueel over deze

“Laten we onze vrijheid blijven koesteren!”

verordening vragen heeft, kunt u die ons via de secretaris stellen.

Op 28 juni mogen we voor onze jaarlijkse reünie Boerma-Plaizier/MP III weer te gast zijn op Bronbeek. We blijven als SMC deze reünie tot de laatste man organiseren! Met een kranslegging bij het KNIL-monument zal het officiële deel van deze dag worden afgesloten, daarna kan een ieder genieten van de maaltijd en is er volop gelegenheid om ervaringen uit te wisselen. Overigens hopen wij dat ook familieleden van onze Indië-gangers begunstiger van onze stichting willen worden. De band met ook hen is naar mijn mening van groot belang gelet op het grootschalig onderzoek 'Dekolonisatie, geweld en oorlog in Indonesië 1945-1950'. Dit onderzoek moet antwoord geven op de vragen over aard, omvang en oorzaken van structureel grensoverschrijdend geweld in Indonesië (Nederlands-Indië!), bezien vanuit een bredere politieke, maatschappelijke en internationale context. Hoe zorgvuldig dit onderzoek ook wordt uitgevoerd, het kan de pijn van oude wonden doen herleven. Ik maak mij daar zorgen over. Het Veteranen Platform maakt deel uit van de Maatschappelijke Klankbordgroep Nederland en zal daarin blijven wijzen op het waarom en de omstandigheden waaronder er toentertijd dingen zijn gebeurd in de context van die tijd. Eerder heb ik al aangegeven dat ik zitting heb genomen in de daartoe door het VP ingestelde commissie. Ik verzoek u mij te benaderen als er contact met u wordt gezocht, alleen dan kan ik de coördinerende en ondersteunende taak vervullen.

Op 30 juni zal weer de Nederlandse Veteranendag in Den Haag plaatsvinden. Als SMC zijn we daar natuurlijk ook aanwezig. We nemen deel aan het defilé en zijn vertegenwoordigd in de Ridderzaal.

De zomerperiode breekt weer aan. Vanaf deze plaats wens ik u allen een heel goede vakantie toe.

Ik wens u weer veel leesplezier.

Jack Vlaming
brigadegeneraal b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Donderdag 28 juni 2018

SMC-reünie Boerma-Plaizier/MPiII

De jaarlijkse reünie van Indiëgangers Boerma-Plaizier/MPiII is voor allen die gediend hebben in voormalig Nederlands-Indië, Nieuw-Guinea, Korea en Engeland bij het Korps MP en/of KMar, dan wel bij het Korps PT. Uiteraard zijn partners ook welkom.

De kosten zijn voor begunstigers met partner € 10,00 p.p., voor niet-begunstigers € 20,00 p.p.

Aanmelden door overmaking van het verschuldigde bedrag op NL22 INGB 0007 5300 25, t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Kumpulan. Bij internetbankieren graag uw adres vermelden. De bedragen dienen uiterlijk 21 juni te zijn bijgeschreven. Het programmaboekje wordt de deelnemers tijdig toegezonden.

Weduwen-begunstigers van SMC, kunnen gratis aan deze reünie deelnemen. Zij dienen zich uiterlijk 21 juni aan te melden bij Gerrit Reloe (zie hieronder). Voor het bezoeken van deze reünie kunnen zij schriftelijk een gratis NS-kaartje aanvragen bij het Veteraneninstituut, Afdeling Dienstverlening, Postbus 125, 3940 AC Doorn.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 13 september 2018

Bezoek aan BIGA-groep Zeist

SMC organiseert een bezoek aan het sociaal werkbedrijf deel uitmakende van de BIGA Groep te Zeist. Op deze locatie worden alle KPU-goederen die door defensiepersoneel worden ingeleverd, gesorteerd voor hetzij hergebruik, hetzij verwerkt tot andere producten. Meer informatie op www.bigagroep.nl.

Programma:

10.00 uur: ontvangst met koffie en gebak;

10.30 uur: presentatie;

12.00 uur: lunch;

13.00 uur: rondleiding door de BIGA;

14.45 uur: afsluiting met een drankje en snack.

De kosten zijn voor begunstigers met partner/begeleider € 12,50 p.p. Niet-begunstigers zijn ook van harte welkom; zij betalen € 25,00 p.p.

Aanmelden door overmaking van het verschuldigde bedrag op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. BIGA. Graag uw adres vermelden. De bedragen dienen uiterlijk 6 september te zijn bijgeschreven i.v.m. het bestellen van de catering. Maximaal 50 deelnemers. Volgorde van aanmelden bepaalt deelname.

Locatie: BIGA Groep, Thorbeckelaan 3, 3705 KJ Zeist

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Vrijdag 14 september 2018

Reünie Brigade Gilze-Rijen

Bas Loonen organiseert een reünie voor iedereen die bij Brigade Gilze-Rijen heeft gediend.

Locatie: volgt

Contact: Bas Loonen | BCA.Loonen@mindef.nl

Donderdag 11 oktober 2018

Reünie beroepslichting 1973-4

De derde bijeenkomst, 45 jaar na opkomst.

Locatie: Dependance Marechausseemuseum, Buren

Contact: Willem Rengelink | 06-23511466 |

jwrengelink@icloud.com

Donderdag 1 november 2018

Algemene SMC-reünie Harskamp

De jaarlijkse Algemene Reünie van SMC vindt weer plaats in Partycentrum De Molen te Harskamp. Vorig jaar mochten we circa 280 deelnemers verwelkomen! Partners en ook niet-begunstigers zijn van harte welkom. De deelnemers ontvangen circa twee weken voor de reünie het programma met een rouwbeschrijving.

De bijdrage is voor begunstigers als ook hun partner € 15,00 per persoon, voor niet-begunstigers als ook hun partner € 25,00 per persoon (inclusief stamppottenbuffet en drie consumpties). Aanmelden door overmaking van het verschuldigde bedrag op NL22 INGB 0007 5300 25, t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Harskamp. Bij internetbankieren uw adres vermelden. De bedragen dienen uiterlijk 26 oktober te zijn bijgeschreven; bij afzegging van deelname na 26 oktober kunnen betalingen niet worden gerestitueerd. Indien u dieetwensen heeft, graag dit bij de aanmelding vermelden.

Weduwen-begunstigers van SMC, kunnen gratis aan deze reünie deelnemen; reiskosten zijn wel voor eigen rekening. Zij dienen zich uiterlijk 26 oktober aan te melden bij Gerrit Reloe.

Locatie: Partycentrum, Molenweg 12, 6732 BL Harskamp

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Dinsdag 5 februari 2019

Reünie dienstplichtlichting 59-1

Edward Woldendorp, Piet Baens, Johan Schouten en Klaas Hoogakker nodigen hun makkers van 59-1 uit voor een reünie. Ontvangst 11.00 uur, rondleiding, lunch, 's middags fotoshow. Heb je foto's, stuur scans naar het contactadres.

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: Edward Woldendorp | 0546-873135 |

ep.woldendorp@caiway.nl

Wekelijks plaatst SMC oproepen en actuele informatie over reünies in haar zondagse e-mailnieuwsbrief. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Geef uw e-mailadres door aan redactie@marechausseecontact.nl!

Kazerne Schiphol vol: marechaussees naar hotel!

De kazerne van de Koninklijke Marechaussee op Schiphol zit overvol. Marechaussees die elders uit het land op de luchthaven te werk worden gesteld, moeten maar zelf een hotelkamer zien te regelen.

Voorzitter Sven Schuitema van de Marechausseevereniging vreest dat door dit beleid het voor deze defensietak nog lastiger wordt om personeel vast te houden. "Dit soort maatregelen werkt in elk geval uitstroom bevorderend."

Op Schiphol werd in 2013 de Koningin Máximakazerne geopend. Toen werkten 1800 marechaussees op de luchthaven. Het grootste deel woont in de regio, maar er zijn ook 350 kamers voor manschappen die van ver komen. Inmiddels is het personeelsbestand uitgebreid. Bovendien worden de kamers nu ook bezet door militairen die eerst gebruik maakten van de inmiddels gesloten Marinekazerne Amsterdam en door cursisten.

"Door capaciteitsgebrek op Schiphol worden er marechaussees tegen wil en dank verplaatst vanuit Limburg, Groningen en andere plaatsen. Dit is al een belasting voor de privé leven van deze mensen en nu is een kamer in de kazerne ook niet meer vanzelfsprekend.

In 1999 is besloten exclusief voor de KMar op Schiphol een nieuwe kazerne te bouwen, in 2013 werd daar de naam Koningin Máximakazerne aan verbonden. Dit besluit is met name genomen om de hoge huur van de toen op Schiphol gehuurde kantoorpanden, het legeren van veel elders wonende marechaussees in dure hotelkamers en de te kleine sport- en schietfaciliteiten. Door 350 legeringskamers te bouwen, werd in 1999 al rekening gehouden met de groei van het personeelsbestand van het District KMar Schiphol tot 1600 à 1800 personen. Geen rekening is toen gehouden met het ook moeten huisvesten van overig defensiepersoneel. De vraag is ook of dat gewenst is, in de recreatieruimtes praten marechaussees vermoedelijk onderling ook over hun werk, derden behoren daar niets van mee te krijgen.

Marechaussees zijn nu aangewezen op hotelfaciliteiten in de buurt. Ze moeten zelf een hotelkamer zoeken, boeken en vooruit betalen. Alsof marechaussees beschikken over een riant salaris", benadrukt Schuitema. De leiding heeft

de Marechausseevereniging laten weten dat de kazerne langs de A4 van Defensie is en niet exclusief beschikbaar is voor marechaussees.

Bron: haarlemsdagblad.nl

Nieuw kantoor Koninklijke Marechaussee op Aruba

Op 13 maart is door brigadegeneraal Pieter Simpelaar, commandant van het Landelijk Tactisch Commando, het nieuwe kantoor van de Koninklijke Marechaussee op Aruba geopend.

Het nieuwe gebouw op de Marinierskazerne Savaneta is onder andere voorzien van werkplekken, verhoorkamers en cellen. De KMar houdt zich op Aruba voornamelijk bezig met de militaire politietak. Voorafgaand aan de openingshandeling kwamen de brigadecommandant van de Brigade Caribisch Gebied en de kazernecommandant afbeeldend van het nieuwe gebouw.

Marechaussees stappen op als burgers komen versterken

De Marechausseevereniging waarschuwt dat marechaussees ontslag zullen nemen als het inzetten van burgers voor de grensbewaking op luchthavens als Schiphol doorgaat. De Koninklijke Marechaussee wil burgers tijdens drukke vakantieperiodes paspoorten laten controleren, zodat wachtrijen verkort kunnen worden.

Nog altijd komt de KMar militairen tekort waardoor op piekmomenten de wachttijd bij de paspoortcontrole fors kan oplopen. De Marechausseevereniging (MARVER) ziet echter niets in het plan om 120 burgers in te zetten op de grensbewaking op de luchthavens in Nederland. De KMar is van plan om deze burgers in te zetten op de piekmomenten, zodat de wachtrijen verkort worden. Deze burgers worden na een zeer korte opleiding in dienst van een uitzendbureau bij de KMar in dienst genomen. Zij krijgen een contract van minimaal acht uur in de week.

Bij de leden van de MARVER is veel weerstand tegen dit plan om meerdere redenen. Waar volwaardige marechaussees een opleiding genieten van meer dan een jaar, zouden de burgers met acht dagen les in een lokaal en zeven dagen thuisstudie volgens de KMar geschikt zijn voor het werk op de grensbewaking. Dit is een klap in het

gezicht voor de professionals die dagelijks deze belangrijke taak uitvoeren, zo zegt de MARVER.

Het lijkt er volgens de vereniging op dat het wegwerken van rijen voor de werkgever belangrijker is, dan kwalitatief goede grensbewaking. De bewering dat de burgers 'slechts' de 1e-lijns grensbewaking uitvoeren geeft blijk van weinig besef van het belang van deze controle. De 1e-lijns grensbewaking is namelijk *the first line of defence*. Als kwaadwillenden, zoals mensenhandelaren en terroristen, niet tijdens deze controle eruit worden gepikt, dan is het direct een gemiste kans om deze tegen te houden. Dat is dus werk voor professionals met een gedegen opleiding.

Ook de burgers aan de grens zullen niet direct verlichting geven voor bijvoorbeeld de steunverlening vanuit het land. De luchthavens groeien hard en ook technische ontwikkelingen zullen het werk van de KMar niet zover kunnen ondersteunen dat verdere groei van de KMar niet meer noodzakelijk zal zijn. Dat is al gebleken met de automatische grenspassage. Ook zijn er marechaussees die zeggen de KMar te verlaten als blijkt dat burgers met een verkorte opleiding hun werk ook kunnen doen. Zij voelen zich en het vak dan niet meer serieus genomen en

vertrekken. Dit komt nog eens bovenop de huidige te hoge uitstroom. Capaciteitsproblemen blijven dus bestaan zolang er niet serieus naar de marechaussees wordt geluisterd en het kabinet nu echt eens met langetermijnoplossingen gaat komen. De crisis is voorbij. De tijd van pleisters plakken dus ook, aldus de MARVER.

De MARVER maakt zich ook zorgen over de contracten voor slechts acht uur in de week. Dit leidt ertoe dat mensen diverse banen gaan stapelen op de luchthavens om te voorzien in een maandelijks inkomen. Dit is nu al het geval bij veel medewerkers op de luchthavens. Dit is een onwenselijke ontwikkeling die niet vanuit de overheid gestimuleerd zou moeten worden. We dreigen af te glijden naar een Amerikaans systeem waar mensen van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat bij meerdere werkgevers aan het werk zijn om in hun onderhoud te voorzien. Dat is een weg naar beneden. Een zorgelijke ontwikkeling. Samen met de FNV strijdt de MARVER tegen deze weg naar beneden.

Bron: o.a. Marechausseevereniging en beveiligingnieuws.nl

foto: Mediacentrum Defensie | Maartje Roos

In MC 2018-2 op pagina 4 is zonder commentaar de Kamerbrief van de minister en staatssecretaris van Defensie over het tijdelijk inzetten van burgers voor de eerstelijns grenscontrole opgenomen. Elders in dit nummer geeft reservist Lisanne aan wat zij doet bij het Team Darkweb op het hoofdkantoor van de Nationale Politie in Driebergen. In dit artikel wordt ook de noodzaak aangestipt van het hebben van ervaring en het krijgen van bijscholing voor het kunnen constateren van zogenaamde look-alikes. Het inzetten van tijdelijke krachten voor deze politietaak is feitelijk niet te verdedigen, afgezien van het feit dat bij calamiteiten alle marechaussees op Schiphol en op de andere luchthavens als politieambtenaar op die luchthavens kunnen worden ingezet.

Zeven jaar gediend

1957, Staf KMar, chauffeur van brigadegeneraal Kist

Velen hebben bij de Koninklijke Marechaussee gediend en hebben een carrière opgebouwd of verlieten het Wapen. Oud-beroepsmarechaussee Hans Daams gaat werken in de omroepwereld en wordt later gemeenteambtenaar, ook richt hij een eigen bedrijf op. Hij is vanaf het begin begunstiger van SMC en nog steeds enthousiast over de Marechaussee. Een opmerkelijk verhaal! | Door: Jan Gaasbeek

Jeugd en oorlog

Hans komt uit een gezin van zes personen wonend nabij vliegveld Soesterberg en maakt bewust de mobilisatie en de Duitse bezetting mee. Dagelijks loopt hij over de Soesterbergsestraatweg naar school in Soest. Aan weerskanten van de weg zijn schuilputten gegraven, zogenaamde *splittergraben*. Hans gaat ook nog een tijdje met de trein van station Soestduinen naar school in Den Dolder. De trein rijdt langs vliegveld Soesterberg vanwaar de Duitsers naar Engeland vliegen om daar te bombarderen. Het luchtafweergeschut staat aan de rand van het vliegveld nabij het spoor vanwaar je ook de Duitse vliegtuigen kan zien taxiën naar de startbanen. De bommen worden 's nachts aangevoerd met het zogenaamde bommentreintje. De locomotief wordt 'Bello' genoemd. Het is alleen niet mogelijk vanuit de trein naar het vliegveld te kijken, want de ramen zijn geblindeerd. Een soort politiemannen, mannen in leren jassen, houdt hier toezicht op. Alleen op een achtjarig

jongetje wordt niet gelet. Hans peutert een gaatje in de blinding en ziet wat er op het vliegveld gebeurt. "Best spannend", aldus Hans. Bijzondere voorvallen die hij zich nog herinnert uit de oorlog: een grote luchtaanval op Soesterberg en omgeving, een blindganger in een huis bij de spoorbomen in Soestduinen, een open vrachtwagen met gewonde Amerikaanse militairen afkomstig uit neergeschoten vliegtuigen en de beschieting van de trein bij Zaltbommel waarin hij zit op weg naar Valkenburg.

Zelf raakt Hans een keer licht gewond. Terugkomend uit het Soester natuurbad wordt hij geraakt door granaatsplinters afkomstig van het luchtafweergeschut dat vuurt op een vliegtuig. "Die splinters hoorde je ritselend door de bladeren van de bomen op straat vallen. Ik kreeg twee van die splinters, twee tot drie centimeters lang, in mijn knie. Ik kon ze er zelf uittrekken en moest er nog wel even mee naar een arts. Kreeg een verbandje tegen het bloeden en hield er twee klei-

ne littekens aan over. Overigens mocht ik niet zeuren, had ik maar in dekking moeten gaan, want dat hadden wij geleerd!"

School en werk

Van regelmatig naar school gaan komt niets terecht en Hans moet later – in Steenberg woneend – alles in Breda inhalen. Hij gaat twee jaar naar de mulo en vervolgens naar de technische school. Hans behaalt het diploma machinebankwerker, volgt een cursus technisch tekenen om daarna te gaan werken als draaier/machinebankwerker bij firma P.J. van Mechelen, een machinefabriek-stoomsmederij & ijzergieterij in Bergen op Zoom. Hans: "Op de gloeilampen van dit bedrijf stond vermeld 'gestolen van de firma Van Mechelen'. Je moest een defecte lamp inleveren om een nieuwe te ontvangen. Kennelijk werden er lampen gestolen. Rare tijd hoor zo vlak na de oorlog."

Na Van Mechelen werkt Hans als (leer-

ling)automonteur bij de Steenbergsche constructie- en reparatie-inrichting van landbouwvoertuigen tevens garagebedrijf en de NV Bronswerk in Amersfoort. In 1954 besluit hij via de Brigade Amersfoort te solliciteren bij de Koninklijke Marechaussee en wordt aangenomen.

Depot KMar

Hans meldt zich op 24 januari 1955 bij het Depot in Apeldoorn en wordt ingedeeld bij klas O van het 1e School Eskadron waar hij onder de krijgstuicht wordt gesteld. Zijn klas wordt per militaire vrachtauto naar vliegveld Teuge gereden om daar van de foerier de PSU te ontvangen. De rangen en standen worden snel geleerd en de mannen worden militair opgeleid. Bijzondere belangstelling heeft Hans voor wapens. Hij leert schieten met het pistool FN 9 mm, het geweer Lee Enfield, de pistoolmitrailleur 9 mm para (ook wel Stengun genoemd), de lichte mitrailleur Bren en met de granaatwerper PIAT (Protector Infanterie Anti Tank). Hans: "Bij het afschieten van de PIAT werd tijdens de opleiding vergeeten dat je na het afschieten als de donder van plaats moest verwisselen omdat de kruitdamp die vrij kwam je positie zou kunnen verraden. Liggen blijven was echter het advies, want de messing afvuurbodem van de PIAT-granaat zou namelijk bij een goede treffer tegen je helm aan kunnen komen. Dat gebeurde dan ook wel. Pas jaren later, nadat ik de dienst al had verlaten, kwam ik er achter dat de instructeurs met broekzakken vol granaatbodems achter je stonden en er een op je helm lieten vallen en je prezen om de goede treffer. Dat was alsnog

lachen na al die jaren." Hans behaalt zijn militair rijbewijs snel waardoor hij met zijn rijinstructeur nog extra rijervaring mag opdoen. "Waar wij toen allemaal geweest zijn, weet ik niet meer maar wat mij wel bijgebleven is, dat de korporaal erg veel tantes en nichtjes had waar ik hem heen moest rijden. Hij dronk er koffie en ik moest op de hoek van de straat wachten met de lesauto." Bij het 2e School Eskadron wordt de opleiding vervolgd. Dat Hans goed met wapens om kan gaan, bewijst hij tijdens schieten op de Harskamp waar hij in de prijzen valt. Hij wint 250 uitgelofde sigaretten en krijgt deze uitgereikt door zijn commandant kapitein Geertsen. "Ik kreeg gelijk een douw van hem omdat ik tijdens het schieten van het tenue was afgeweken. Ik droeg onder mijn buitenhelm een mutsdas."

Plaatsingen

Marechaussee Daams wordt bij de Brigade Soestdijk geplaatst. Veel wachtdiensten heeft hij niet, maar verricht allerlei hand- en spandiensten zoals chauffeursdiensten en het onderhoud aan White Scoutcars en half-tracks van het G-Eskadron. Ook behaalt hij zijn rijbewijs voor de half-track. Commandant is adjudant Koerman, "een aparte man met vreemde opvattingen".

In januari 1957 wordt Hans verplaatst naar Hoek van Holland. Bij aankomst ziet hij dat daar een groot Engels militair *transit camp* is ingericht. De in Duitsland gelegerde Engelse militairen van de voormalige bezettingsmacht en hun familieleden worden via dat kamp naar Engeland

geregatreeerd. Ze regelen alles zelf, de Marechaussee hoeft slechts te patrouilleren. Hans heeft er zijn eerste grensbewakingsdienst en wordt verder opgeleid en begeleid door wachtmeester der 1e klasse Piso. Bij zijn eerste overtocht naar Engeland wordt hij behoorlijk zeeziek. Er worden ook militaire politiediensten in het Westland verricht.

Zijn volgende plaatsing is in januari 1957 bij Staf KMar sectie 2.2 waar hij onmiddellijk een geheimhoudingsverklaring moet tekenen. Hij wordt belast met administratief werk maar ook met chauffeursdiensten en rijdt met brigadegeneraal Kist in een grote luxe Opel. Hans werkt verder een tijdje bij de afdeling BCO (Bijzonder Crimineel Onderzoek) en assisteert bij opsporingsactiviteiten onder andere de afwikkeling van de 'Helmenaffaire'. Hij krijgt ook plotseling opdracht in burgerkleding in een civiele auto "weinig spraakzame heren" door Nederland te rijden naar adressen die onderweg worden opgegeven. Geheimzinnigheid troef!

In mei 1958 wordt Hans geplaatst bij de Brigade Rotterdam en gelegerd op de

Westersingel 12. Hij doet weer dienst in uniform, wordt ook chauffeur van de districtcommandant, toegevoegd aan de MTOO wachtmeester der 1e klasse Vet en werkt veel in de garage aan de Dorpsweg in Rotterdam-Zuid. Dagelijks rijdt hij via de Maastunnel er naar toe en ziet hoe vanaf de eerste dag de Euromast wordt gebouwd. Na plaatsingen in Vlaardingen en Bussum verlaat Hans op 1 september 1962 – met eervol ontslag en veel ervaringen rijker – de Koninklijke Marechaussee.

Burgermaatschappij

Met nog een jaar te gaan bij de Brigade Bussum bereidt Hans zich voor om na zijn ontslag toelatingsexamen te doen voor de Sociale Academie in Baarn, maar zover komt het niet. Hij volgt een tweejarige cursus 'Werktuig- en apparatenbouwkunde' aan de uts [later mts genoemd] en gaat daarna werken als productiecoördinator bij de technische dienst van de Nederlandse Radio Unie (NRU) in Hilversum. In die tijd worden in

eigen beheer nog meet- en regeltafels gebouwd. NRU en NTS gaan op in NOS en Hans wordt administrateur van het omroepwagenpark. In 1970 gaat hij bij de studiodienst van de NCRV werken: muziek, orkesten, radio- en televisieoptredens, mastklimmen met Johan Bodegraven. Niet uitdagend genoeg volgens Hans. Hij richt ook de 'Omroep Sportschuttersvereniging' op, maar met die naam is niet iedereen blij. Die moet veranderen in 'Gooise Sportschuttersclub', dus zonder binding met de omroep. Hans is er 25 jaar lang voorzitter.

In zijn vrije tijd verricht Hans als freelance docent veel werk bij de Omroep Academie op het gebied van BHV, EHBO en brandweer. Uiteindelijk leidt dat in 1974 tot de door hem gewenste functie van stafdocent opleidingen bij de NOS.

Naast alle werkzaamheden is hij bij het Rode Kruis staf lid en S4 bij het Provinciaal Commando Utrecht. In het Academisch Ziekenhuis Dijkzicht te Rotterdam wordt een cursus traumatologie gevolgd, "een zeer leerzame ervaring". Later nog de cursus 'Hoofd BZB' bij de Stafschool van Binnenlandse Zaken 'De Vanenburg' in Putten in het kader van de Bescherming Bevolking (BB) en Bedrijf Zelfbescherming (BZB).

In 1979 verlaat Hans de omroepwereld en wordt bij de Gemeente Amersfoort chef zwembaden en sporthallen. In 1993 neemt hij ontslag en richt zijn eigen bedrijf 'PARAMEDOP' op, actief op het gebied van paramedische opleidingen. Als docent

sportmassage, EHBO-instructeur en docent sportletsels is hij ook betrokken bij de oprichting van de academie voor sportmassage en fysiotherapie 'Thim van de Laan' in Utrecht. Deze academie is opgericht door de oud-leden van de Marechaussee, wachtmeester der 1e klasse Van de Laan en eerste luitenant Lems. Voor het leerboek 'Handgrepen manuele sportmassage' maakt Hans 225 foto's. Pas in 2015, op 80-jarige leeftijd besluit hij te stoppen met zijn werkzaamheden.

Hobby's en vrije tijd

Hans heeft in de loop der tijd veel hobby's: zingen in een koor, fotografie, ballroomdansen, motorrijden en padvinderij. Hij is al meer dan 43 jaar geïnteresseerd in militaire geschiedenis, is vriend van het Nationaal Militair Museum (en drager van de Gouden Museumspeld van dit museum), het Cavaliëmuseum en het Marechausseemuseum. Hans speelt als trompettist in een big band en is net als echtgenote Jenny sportschutter. Zij zijn wekelijks op de schietbaan te vinden.

Hans en Jenny zijn ook actief bij de Nederlandse Christenmilitairen Ontmoetingskring 'Cornelius', kortweg NCOK. Deze in 1929 opgerichte NCOK is een Nederlandse 'military christian fellowship', die met 155 andere fellowships is gefedereerd in de wereldwijde 'Association of Military Christian Fellowships'. NCOK ondersteunt lokale gebeds- en bijbelstudiekringen van christenen bij Defensie.

Hans die ooit nog een boek wil schrijven, werkte enthousiast mee aan dit artikel. Hij had zeer veel te vertellen maar de ruimte in Marechaussee Contact is beperkt. Hans, bedankt voor het interview en de gastvrije ontvangst in Leusden.

1989, Loosdrecht, opening zelfwedstrijden voor gehandicapten, Hans (in Rode Kruis-uniform) rechts naast mr. Pieter van Vollenhoven

1992, Hans op zijn Honda Magna 500cc

2018, Hans bij 'Schietvereniging Driebergen-Rijsenburg'

foto: Henriëtte Cuvest Fotografie

Den Haag, Malieveld, 5 mei 2018: veteraan Toon Hermans in een speeddate

Speeddaten met veteranen

Eind vorig jaar liet SMC-veteraan Fred Driessen een e-mail rondgaan over de aanmeldprocedure om als veteraan een bijdrage te leveren aan het herdenken en vieren op respectievelijk 4 en 5 mei 2018. Naast deelname aan de welbekende erecouloir op de Dam tijdens de dodenherdenking, werden ook veteranen gevraagd om te 'speeddaten' met de bezoekers van een van de veertien Bevrijdingsfestivals in ons land.

Vrijheid

Het onderwerp van deze gesprekken diende vrijheid te zijn omdat wij veteranen, zoals het Veteraneninstituut aangeeft, weten dat vrijheid niet iets vanzelfsprekends is. Tijdens de veterandagen op het Malieveld was mij al gebleken, dat er bij veel burgers belangstelling is voor de veteranen en vooral de jeugd toont zich dan enorm geïnteresseerd. Ik heb deze belangstelling altijd als erg positief ervaren en daarom besloot ik om mij aan te melden. Begin februari van dit jaar kreeg ik een e-mail vanuit Doorn, dat mijn aanmelding zeer werd gewaardeerd en ik voor een bijeenkomst in Doorn werd

uitgenodigd. Tevens bleek dat ik was ingedeeld voor het Bevrijdingsfestival te Den Haag. Tijdens de bijeenkomst werd alles uitgelegd en kregen we een uitstekende lunch voorgezet. Ook de veteranen, die de erecouloir gingen formeren, waren deze dag aanwezig.

Malieveld

Op 5 mei 2018 was het zover en tijdens deze zonovergoten dag bevond ik mij op het vertrouwde terrein van het Malieveld te Den Haag. Het voelde als een soort van thuiswedstrijd om op deze plek in het veteranentenu het publiek tegemoet te mogen treden. Naarmate er steeds meer festivalbezoekers het terrein opkwamen, kregen we het drukker. Bezoekers van alle leeftijden en pluimage namen de tijd om vragen te stellen. Kinderen, gesterkt door de aanwezigheid van hun ouders, vragen of je iemand hebt neergeschoten en waar al die medailles nou van zijn. Ouden van dagen, al dan niet achter rollators of in scootmobielen, willen heel graag hun verhaal aan je kwijt en ook dat is belangrijk. Een luisterend oor is op zo'n moment een

kleine moeite. Tot tweemaal toe kwamen er jonge Amerikanen naar me toe, die me loffelijk de hand schudden met de woorden "thank you for your service". Dat doet je toch wat!

Jeugd

Naarmate de dag vorderde, kwamen er steeds meer jongeren naar ons toe. Ze kwamen met hele directe en gerichte vragen. Regelmatig vroegen ze wat ik als meest vreselijkst tijdens mijn uitzending had ervaren. Of ik maten verloren had, collega's die niet van een uitzending waren teruggekeerd. Ongelofelijk dat die jonge gasten zo belangstellend zijn en best wel een en ander van de materie weten. Verder kwamen er ook genoeg jongeren die een loopbaan bij Defensie overwogen. Deze jongens heb ik stevast op het hart gedrukt om toch vooral eerst hun schoolopleiding zo goed mogelijk af te sluiten. Al met al vond ik het een geweldige dag om op terug te kijken en een aanrader voor alle SMC-veteranen om dit ook een keer te ondernemen. Het is erg dankbaar werk om te mogen doen.

KMar-veteranen welkom bij Orpheus

Door: Frans Meijer
De 19e Veteranendag KMar is op vrijdag 5 oktober 2018, alleen dit jaar niet op het vertrouwde opleidingscentrum maar bij Theater & Congres Orpheus, Churchillplein 1 te Apeldoorn.

Locatie

Vanwege de verbouwingen en massale opleidingsinspanning voor marechaussees is de Koning Willem III-kazerne even niet beschikbaar voor grootschalige evenementen. Het aanmelden voor deze dag in Orpheus is al opengesteld. Postactieve KMar-veteranen kunnen zich aanmelden via 'Mijn Vi' op de website www.veteraneninstituut.nl. Geen internet? Bel dan met dit instituut: 088-3340050. Informatie is ook verkrijgbaar bij SMC per telefoon 0341-

417087 of per e-mail: fhc.meijer@gmail.com. Actieve KMar-veteranen sturen een e-mail naar veteranendag.kmar@mindef.nl. In september ontvangt u het programmaboekje dat tevens dienst doet als toegangsbewijs. Er is bij Orpheus voldoende parkeergelegenheid.

Programma

Het thema luidt dit jaar: 'Missies in Afrika'. Deze missies krijgen bijzondere

aandacht, zo ook in de verhalen van vroeger en nu onder de veteranen. Het wordt vast weer heel gezellig. De Veteranendag KMar begint om 09.30 uur en eindigt rond 15.15 uur als de laatste bus naar het NS-station vertrekt. Om 11.15 uur is er traditiegetrouw de herdenkingsplechtigheid voor de gevallen en overleden veteranen bij het monument voor de ingang van de Koning Willem III-kazerne. Bij deze plechtigheid speelt het Trompetterkorps KMar. Voor alle veteranen is er plaats in de autobussen naar de plechtigheid. De Indische rijstmaaltijd volgt na terugkeer om circa 12.45 uur, vergezeld door een muzikaal optreden. Speciale aandacht krijgt het boek 'Kamelen op de lijn' van Marieke Vos-Hardonk, echtgenote van een KMar-veteraan. Het laten signeren van het boek behoort tot de mogelijkheden.

De projectgroep onder leiding van majoor Robin Oost en de inzet van KMar-reservisten gaan de dag tot in de puntjes regelen. Mediacentrum Defensie verzorgt de fotografie, waarvan de foto's later zijn terug te vinden op de SMC-website. Voor alle veteranen zijn er consumptiebonnen en een presentje.

Marechaussees op de Dam

Bij de Nationale Dodenherdenking op de Dam in Amsterdam op 4 mei 2018 ontbreekt de Koninklijke Marechaussee niet. Voor het paleis staat een dubbelpost en bij het monument een marechaussepeloton als vierde krijgsmachtdeel. Tussen het paleis en het talud rondom het monument staan de erecouloir van de krijgsmacht (waaronder tien marechaussees aan weerszijden), 32 veteranen van het Veteraneninstituut en 32 veteranen van de veteranenverbanden – zo ook SMC – die het Veteranen Platform vormen.

SMC wordt vertegenwoordigd door de

veteranen Eric Haast en Jaap Gatsma. Zij staan tegenover elkaar met respectievelijk de SMC-baret en de KMar-baret op het hoofd. Haast is hier voor de eerste en Gatsma al voor de achtste keer. Voorheen waren er meer SMC-veteranen in de erecouloir opgenomen, maar nu regelt Bureau Ceremonieel uit Den Haag het ceremonieel. Het SMC-bestuur gaat uitzoeken of twee veteranen per veteranenverband sinds dit jaar structureel is geworden. Het staan is overigens best wel zwaar: vanaf 19.00 uur in de eerste rust en bij de passage van het Koninklijk cortège in de houding met groet. Het eindigt pas om 21.30 uur.

In het cortège is opgenomen luitenant-kolonel der KMar Joost de Bruijn, een van de adjudanten van het koninklijk paar. Op de Dam ontbreekt de Commandant KMar, luitenant-generaal mr. Harry van den Brink zeer zeker niet. Samen met de Commandant der Strijdkrachten en de andere operationele commandanten legt hij een krans. Tot slot: Haast en Gatsma zijn na de koffie in de Nieuwe Kerk moe maar voldaan naar huis teruggegaan.

2017, Apeldoorn, Veteranendag KMar

Mediacentrum Defensie | Hans Roggen

Door: Frans Meijer

2018, Amsterdam, Nationale Dodenherdenking

fotocollectie Jaap Gatsma

Erecouloir Prinsjesdag 2018

SMC'ers met een SMC-verenigingstenue kunnen zich tot 25 juli opgeven voor deelname in de erecouloir Prinsjesdag op dinsdag 18 september in Den Haag. Fred Driessen coördineert de SMC-inzet. Graag digitaal bij hem aanmelden (f.driessen@quicknet.nl) onder vermelding van: naw-gegevens, e-mailadres, mobiel telefoonnummer en veteranenpasnummer.

Achter de schermen bij het Thuisfrontcomité

2018, De Moer, thuisfrontcontactdag

Gepensioneerde marechaussees, echtgenotes van marechaussees, een politiemann en enkele actieve marechaussees. Het Thuisfrontcomité Koninklijke Marechaussee en Nationale Politie bestaat uit een bonte groep mensen die zich met hart en ziel inzet voor de familieleden van marechaussees en politiemensen die op uitzending zijn of internationaal worden ingezet. Zij weten als geen ander hoe belangrijk het welzijn van de familie in Nederland is. | Door: Henny de Boer

Het betrokken Thuisfrontcomité steekt dan ook veel vrije uren in het begeleiden van de achterblijvers. Ze bieden steun voor, tijdens en na de uitzending. Allemaal onder het motto: als het goed gaat met het thuisfront, gaat het goed met de man of vrouw op missie. Het vaste KMar-personeel van sectie Operationele Zaken, bureau Buitenland Missie, afdeling Thuisfrontzorg schept de randvoorwaarden voor alle activiteiten. Verder bestaat er binnen het comité een aparte thuisfrontafdeling voor de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB). De BSB'ers zijn vaak meerdere keren per jaar van huis in plaats van één lange periode. Dat levert een andere dynamiek op voor het thuisfront.

Vooraf

Het contact met het thuisfront en de marechaussee of politiefunctaris

begint al vóór vertrek. Tijdens een zogeheten thuisfrontinformatiedag (TFI) in Doorn vertelt oud-marechaussee Willem van Aspert wat het comité voor hen kan betekenen. Hij vertelt dat vrijwilligers bij het afscheid op de luchthaven aanwezig zijn en bij de terugkomst. Ook organiseren ze een thuisfrontcontactdag en bellen ze de achterblijvers om te vragen hoe het gaat. De vicevoorzitter van het comité diende zelf 42 jaar bij de KMar, waarvan een groot deel op uitzending. Hij weet dus waar hij over praat, en

doet het vrijwilligerswerk graag. "De KMar is en blijft mijn familie."

Uitzwaaien

"Ik zat vanochtend al om half 5 op de rand van mijn bed", vertelt Loek Rup-

2018, Doorn, Willem van Aspert tijdens een thuisfrontinformatiedag

pert. De oud-marechaussee is speciaal naar Schiphol gekomen om politiefunctionaris Patricia uit te zwaaien en kennis te maken met haar naasten. Haar vader kijkt als oud-zeeman niet op van een reis naar het buitenland. Maar mocht de familie toch steun nodig hebben tijdens Patricia's afwezigheid, dan weten ze Ruppert te vinden. Bij het afscheid overhandigt Ruppert Patricia enkele 'goodies', zoals een klavertje vier en een nektasje als 'id-holder'. Patricia is er blij mee. "Leuk dat hij zoveel moeite doet, zeker als je alleen op pad gaat."

Belronde

Even bellen met de achterblijvers om te vragen hoe het gaat. Vrijwilligster Peggy Hendriks doet het graag. "Het thuisfrontcomité is echt mijn ding." Tijdens de zogeheten belronde biedt zij de familie in Nederland een luisterend oor. "De meeste aandacht gaat vaak uit naar de man of vrouw op missie, terwijl het thuisfront ook tegen zaken aanloopt. Soms denken mensen dat ze de steun niet nodig hebben, maar ervaren dat het toch prettig is om hun verhaal kwijt te kunnen. Ze voelen zich begrepen. Ik heb als kenner aan een half woord genoeg en kan tips geven. Als mensen het echt zwaar hebben, wijs ik hen op hulp van een bedrijfsmaatschappelijk werker."

Kamelen op de lijn

"In het begin word ik erg onzeker als ik tijdens ons ge-app ineens geen antwoord meer krijg. Later maken we er een grapje van: 'Er was zeker een ka-

2018, Nieuw-Milligen, maandelijks overleg Thuisfrontcomité

meel op de lijn gaan zitten?" Vrijwilligster Denise Moree leest voor uit het boek 'Kamelen op de lijn' op een thuisfrontcontactdag. Het is geschreven door de echtgenote van een uitgezonden militair. Ook vertelt Moree over haar eigen ervaringen als voormalig thuisfront. Ze hoopt dat het publiek er steun uit put. Tot besluit steekt ze hen een hart onder de riem. "Jullie mogen enorm trots zijn op jezelf. Thuisfront zijn, je moet het maar kunnen!" Moree is onder meer actief voor de besloten Facebookgroep voor het thuisfront, waar lotgenoten lief en leed delen.

besproken. Een gezin blijkt het lastig te hebben zonder de uitgezonden ouder. De vrijwilliger heeft het doorgegeven aan het bedrijfsmaatschappelijk werk. "Zo belangrijk is die belronde", onderstreept de voorzitter. Andere zaken die ter tafel komen zijn de familiedag van de KMar, een naderende medaille-uitreiking en de missies. Na afloop zijn de leden bijgepraat en de agenda's gevuld.

In de watten gelegd

Geboeid kijken familieleden naar filmpjes en foto's van hun vader of moeder in het missiegebied. "Papa!", roept een jongetje enthousiast vanuit de zaal. Op de thuisfrontcontactdag hebben de kinderen kort ervoor spandoeken gemaakt voor de naderende ontvangst op de luchthaven. Ook krijgen ze kaartjes voor attractiepark de Efteling. Kortom, het thuisfront wordt in de watten gelegd. Dat ervaart ook de hoogzwangere Corine. "Deze dag is geweldig. De mensen tonen zoveel interesse in je." Ook Nicole is enthousiast. Ze mist haar partner, maar deelt haar emoties niet zo snel. Op deze dag wel. "Iedereen zit in hetzelfde schuitje. Wat ik hier allemaal hoor is heel herkenbaar, dat is erg fijn."

2018, Schiphol, Loek Ruppert zwaait een politieagent uit

Overleg

Tijdens het maandelijks overleg op Kamp Nieuw-Milligen in Uddel bespreekt het thuisfrontcomité de agenda. "Dinsdag 13 maart vertrek Schiphol?", vraagt de planner. "Doe mij die maar", steekt een vrijwilligster haar hand op. Even later zijn alle taken verdeeld. Ook de belronde wordt

Het thuisfrontcomité valt onder de Defensie Organisatie Thuisfront (DOT). Meer weten over het comité? Kijk dan op www.thuisfrontcomite.nl. Dit artikel is eerder gepubliceerd in KMarMagazine van 29 maart 2018, en in overleg met de TFC-voorzitter en met toestemming van de redactie KMarMagazine overgenomen. Foto's Mediacentrum Defensie (Bart Nijs, Valerie Kuypers, Jan Dijkstra, Eva Klijn).

De zaak Netten Beekman

Deel 39 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'
Door Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

In de zomer van 1941 proberen drie marechaussees van de Brigade Enschede om via Frankrijk naar Engeland te komen. Twee keren terug uit Frankrijk en duiken onder in de buurt van Enschede. Hun vroegere collega's zijn behulpzaam, maar dat komt hen duur te staan.

Dienstplichtig soldaat Piet Korbee (22), chauffeur bij de Etappenautocompagnie, blijft na de demobilisatie van het Nederlandse leger op 15 juli 1940 nog in militaire dienst. Zijn eenheid wordt in verband met de afwikkeling van de mobilisatie pas later in 1940 opgeheven. Medio oktober gaat hij met groot verlof omdat hij een aanstelling als marechaussee bij de VIIe Divisie Marechaussee krijgt. In Zwolle komt hij op en gaat voor zijn eerste plaatsing (en opleiding) naar het Eskadron Zwolle, gelegerd te Hattem. Een jaar later wordt hij bij de Brigade Enschede geplaatst, vanwaar uit hij in 1942 enkele maanden op detachement gaat naar het Brabantse Reusel voor de bestrijding van smokkel aan de Nederlands-Belgische grens.

Henk Grootherder (40), wachtmeester der Koninklijke Marechaussee bij de Brigade Deventer, is bij de Duitse inval op 10 mei 1940 met de brigade – conform opdracht – eerst naar Apeldoorn vertrokken en vervolgens naar Zeist. Over Grootherders persoonlijke ervaringen tijdens deze meidagen is niets bekend. Na de capitulatie keren de marechaussees weer terug naar hun standplaatsen en hervatten de politiedienst. Het Nederlandse leger wordt gedemobiliseerd en de marechaussee wordt nu een burgerkorps: Grootherder krijgt per 5 juli 1940 eervol ontslag uit de militaire dienst. Vanaf augustus 1940 wordt hij voor enkele maanden in Noord-Brabant (Assen) gedetacheerd in verband met de personeelstekorten daar. In de meidagen zijn namelijk zo'n 300 marechaussees uit Limburg en Noord-Brabant in Engeland terechtgekomen.

De politie in Nederland (gemeentepolitie, rijksveldwacht en marechaussee) wordt enorm uitgebreid. De Inspecteur der

Marechaussee bepaalt dat als gevolg van de ontstane vacatures per 1 januari 1941 maar liefst 35 wachtmeesters worden bevorderd tot opperwachtmeester. Ook Grootherder is bij de gelukkigen, al betekent dit wel een overplaatsing naar Enschede. Daar is sinds 1 oktober 1940 een nieuwe brigade uitgezet met een beoogde sterkte van dertig man en met adjudant-onderofficier Elings – net bevorderd – als brigadecommandant. In het gebouw aan de M.H. Tromplaan 20 waar de brigade is gehuisvest, wordt in die maand ook het bureau gevestigd van het nieuwe District Enschede met eerste luitenant Rouffaer als commandant. Rouffaer, voorheen eerste luitenant der huzaren, is sinds 15 juli 1940 in dienst bij de Marechaussee. Maar op 15 mei 1942 worden de voormalige beroepsofficieren bij een "tweede verplichte bijeenkomst ter controle van de voormalige Nederlandsche Weermacht" krijgsgevangen genomen. De marechaussee verliest door deze maatregel van de bezetter bijna al zijn officieren op enkele 'foute' personen na. Adjudant Elings wordt nu waarnemend districtscommandant en opperwachtmeester Grootherder brigadecommandant Enschede.

De bezetter reorganiseert per 1 maart 1943 de politie in Nederland en zo wordt ondermeer de Brigade Enschede opgeheven. De verplaatsing van het personeel als gevolg van deze reorganisatie gebeurt in Marechausseegewest Arnhem drie weken later. Korbee krijgt ontslag als marechaussee en wordt tegelijkertijd aangesteld als wachtmeester der Staatspolitie. Hij wordt ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)' bij de Verkeersgroep Almelo en drie maanden later bij de Verkeersgroep Zwolle. Eind juli 1943 gaat hij terug naar Enschede: hij is gedetacheerd bij de gemeentepolitie aldaar.

Pieter Korbee wordt op 31 maart 1918 in de gemeente Noordwijk geboren. Zijn vader is visser en later vishandelaar in Noordwijk aan Zee. Piet groeit daar op in de Piet Heinstraat als oudste uit een gereformeerd gezin met negen kinderen. Na de lagere school haalt hij een diploma motortechneek en vindt werk als chauffeur/monteur.

Als dienstplichtige van de lichte lichte 1938 uit de gemeente Noordwijk wordt hij in april van dat jaar ingelijfd bij de Koninklijke Landmacht en ingedeeld bij het Korps Motordienst (KMD) in de Ripperdakazerne te Haarlem. Hier krijgt hij zijn verdere chauffeursopleiding, wordt daarna ingedeeld bij de 4e compagnie KMD in 's-Hertogenbosch en gaat in maart 1939 als soldaat met groot verlof. Zijn mobilisatiebestemming is de Etappenautocompagnie van de Etappen- en Verkeersdienst. Bij de voormobilisatie op 25 augustus 1939 wordt Korbee te Sassenheim opgeroepen als chauffeur bij de kwartiermakersgroep ter voorbereiding van de mobilisatieopkomst van de compagnie vier dagen later. Bij de Duitse inval maakt hij enkele confrontaties met vijandelijke troepen mee bij vliegveld Ypenburg en onderweg naar Moerdijk in zijn vrachtwagen met munitie. In Rotterdam ziet en voelt hij de bommen om zich heen vallen.

Grootherder wordt ontslagen als opperwachtmeester der Marechaussee onder gelijktijdige aanstelling als hoofd-wachtmeester der Staatspolitie. Hij wordt ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)' bij de groep Holten als postcommandant Holten. Bij deze reorganisatie zou hij in aanmerking komen voor de functie van commandant van de groep Holten met de bijbehorende rang van onderluitenant. Echter de pro-Duitse Elings adviseert commandant Marechausseegewest Arnhem, luitenant-kolonel Feenstra (NSB) om Grootherder niet te bevorderen in verband met zijn politieke

Hendrikus Grootherder wordt geboren op 9 april 1900 in het Gelderse dorpje Hall. Drikus groeit daar op in een Nederlands-hervormd arbeidersgezin met tien kinderen en werkt na zijn schooljaren op het land. Zijn acht maanden dienstplicht vervult hij in Deventer bij 4 Regiment Huzaren.

Grootherder, zich nu Henk noemend, tekent in maart 1922 bij het Depot Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn een verbandakte voor onbepaalde tijd als vrijwilliger. Na een opleiding van bijna zes maanden wordt hij geplaatst als marechaussee te paard bij brigades van de 3e Divisie, als eerste bij de Brigade Deventer. Na de wachtmeesterkursus wordt hij in september 1927 geschikt geacht voor wachtmeester, geplaatst bij de Brigade Sloterdijk en twee jaar later bevordert tot wachtmeester-titulair te paard. In dat jaar trouwt hij te Deventer met Wilhelmina Bouwhuis; het echtpaar krijgt drie kinderen. Per april 1932 heeft hij zijn effectieve rang als wachtmeester en in april 1933 is er een overplaatsing van Brigade Almelo naar Brigade Deventer. Grootherder is een sportief man: hij neemt enkele keren deel aan de Vierdaagse van Nijmegen en voldoet in 1927 aan de eisen van het door het Nationaal Olympisch Comité ingestelde vaardigheidsdiploma.

betrouwbaarheid. "Volgens Elings had Grootherder uitgelaten niets voor de nieuwe tijd te voelen en tevens getoond niet genegen te zijn om mede te werken in de nieuwe richting." Zo weigerde in het voorjaar 1943 het personeel van Brigade Enschede om in te tekenen voor een gift aan 'Winterhulp Nederland' en om met bussen te collecteren op de openbare weg.

Veel eerder, op 24 juli 1941, deserteren drie man van de Brigade Enschede: de marechaussees Peter Beekman en Nol Netten, en wachtmeester Piet Hoekman.

Ze willen naar Engeland. Met brieven houden de drie hun kameraden in Enschede op de hoogte van hun vorderingen. Ze komen tot Toulouse (in het toen nog niet-bezette Vichy-Frankrijk) in een opvangkamp voor Nederlandse vluchtelingen. Daar moeten ze hard werken, krijgen weinig te eten en hebben geen geld om verder te gaan. Hoekman gaat in maart 1942 terug naar Nederland en krijgt onderdak bij familie in Velp. Na te zijn opgeknapt en van geld en kleren voorzien, is hij twaalf dagen later weer terug in Toulouse en weet uiteindelijk Engeland te bereiken. Ook Netten en Beekman zijn terug naar Nederland gegaan, wanneer precies is niet bekend. Ze duiken onder op een boerderij in het buurtschap Boekelo vlakbij Enschede en worden door hun collega's van de Brigade Enschede van kleding en geld voorzien. Ze zijn niet erg voorzichtig en worden zelfs in openbare gelegenheden gezien. De twee worden in juli 1943 door de *Sicherheitspolizei* (Sipo) gearresteerd. Wachtmeester Korbee – kennelijk op de hoogte van de aankomende arrestaties – probeert nog om Netten, die dan in Eindhoven is, met een telegram te waarschuwen. Later blijkt echter dat dit telegram is onderschept. Netten en Beekman worden op 22 respectievelijk 24 juli naar de *Polizeigefängnis Haaren* overgebracht. Hoe Korbee nu weet van de voorgenomen arrestatie en dat Netten in Eindhoven is (Nettens ouders wonen in Oerle bij Veldhoven), wordt nergens duidelijk.

Gewestcommandant Feenstra wordt in kennis gesteld van de arrestatie en opperluitenant Dijkert (NSB, Germaansche SS) stelt een onderzoek in naar "het geval Netten-Beekman". Deze Dijkert is bij de staf van Feenstra ondermeer belast met de controle van politiepersoneel in de provincie Overijssel. Bij hun verhoor geeft Netten tegenover Dijkert toe dat ze werden gesteund door collega's van de voormalige Brigade Enschede en hij noemt ook hun namen.

Op 16 en 18 augustus 1943 worden zeven man naar Arnhem gedirigeerd en na verhoor gearresteerd op beschuldiging van sabotage, namelijk het in verbinding staan met ondergedoken politiemannen en het verzuimen deze te arresteren. Kort daarop worden ook zij naar Haaren over-

gebracht: de opperwachtmeesters Hartenberg en Los, en de wachtmeesters Kersten, Korbee, Van Veen, Lückerrath en Hovestad. Piet Korbee wordt gescheiden van de anderen en in een zwaardere afdeling van de gevangenis ondergebracht. Bij de ondervragingen door de Sipo vertelt Los, zonder enige dwang, dat hij en collega Hartenberg de ondergedoken Beekman en Netten op een boerderij hebben ontmoet. Als patrouillecommandant heeft hij hun brigadecommandant, toen opperwachtmeester Grootherder, daarover geïnformeerd.

De Sipo vindt echter dat er geen sprake is van een strafbaar feit, omdat na het verdwijnen van Beekman en Netten nooit om opsporing en aanhouding van deze twee is gezocht. Hartenberg mag op 1 september op eigen gelegenheid naar Arnhem terug en kan na een korte schorsing weer aan het werk. Met uitzondering van Korbee worden de andere vijf twee dagen later door Dijkert opgehaald en naar de marechausseekazerne in Arnhem gebracht. Bij de overdracht van de arrestanten in Haaren krijgt Dijkert van een Duitse officier te horen dat betrokkenen weer in hun eigen korps geplaatst kunnen worden. Na aan Feenstra deze mededeling te hebben overgebracht, gaat hij volgens Dijkert vreselijk te keer. Hij wil deze mensen nooit meer in dienst hebben! Kersten, Van Veen, Lückerrath en Hovestad worden overgedragen aan de *Ordnungspolizei* en uit de politiedienst ontslagen. Los mag zijn werk hervatten.

Dankzij de verklaring van Los moet hoofdwachtmeester Grootherder zich nu op 5 september melden bij Feenstra in Arnhem. Hij wordt ervan beschuldigd contact te hebben gehad met de twee ondergedoken marechaussees en te hebben nagelaten deze te arresteren. Volgens Feenstra bekent Grootherder en hij laat hem insluiten in de marechausseekazerne. Ook Grootherder wordt overgedragen aan de *Ordnungspolizei*. Bij het luchten spreekt Van Veen hem en Grootherder weet al dat hij door Los is verraden. Opperwachtmeester De Boer van de post Holten zoekt hem op in de kazerne. Volgens hem beroept Grootherder zich op het feit dat nooit om opsporing en aanhouding van deze mensen was gezocht en dat hun namen ook niet

Enschede, 5 september 1942, ontvangst bij de verloving van elnt Rouffaer en mej. Van Heek; (1) Korbbe, (2) Grootherder, (3) Rouffaer

in het opsporingsregister voorkwamen. Na enkele dagen in zijn cel houdt Grootherder zich (geestes)ziek, en wordt hij verpleegd eerst in het 'Rijks Hospitaal' te Arnhem en daarna in Utrecht.

Korbbe, Netten en Beekman blijven achter in Haaren. Op 15 maart 1944 worden Korbbe en Beekman overgebracht naar Kamp Vught en moeten daar werken in de *arbeitskommandos*. Op het avondappèl van Goede Vrijdag 7 april moeten alle *polizisten* uittreden. In totaal 35 man, 8 van de gemeentepolitie en 27 van de marechaussee (waaronder Korbbe en Beekman) worden naar de gevangenis, de 'Bunker' afgemarcheerd. Wat is er gebeurd? De ter dood veroordeelde marechaussee Smits, opgenomen in de ziekeninrichting van Kamp Vught, is op 6 april ontsnapt. Dat kan hij volgens de kampleiding nooit alleen hebben gedaan en de *polizisten* worden nu collectief gestraft. Na acht weken vol ontbering worden ze uit hun cellen gehaald en keren de mannen weer terug naar de barakken. Grootherder weet zijn ziekenhuisopname maandenlang te rekken, maar wordt op 19 juni ook naar Kamp Vught gebracht. Ook Netten is daar terechtgekomen, maar wanneer is niet duidelijk.

Bij nadering van de geallieerden wordt Kamp Vught op 5 en 6 september 1944 ontruimd. Korbbe, Grootherder, Netten en Beekman worden met vele anderen op 5 september 's avonds naar de trein gevoerd. Na drie dagen in een goederenwagon zonder drinken en weinig eten komt het transport aan in het concentratiekamp Sachsenhausen bij Oranienburg. De volgende dag lopen ze acht kilometer in een colonne naar het *Heinkellager* in Germendorf. Daar worden ze wekenlang in quarantaine gehouden in een grote vliegtuighal en moeten vooral veel op

appel staan. Wel vertrekken regelmatig transporten naar allerlei *arbeitslager* van Sachsenhausen. Begin oktober lopen de resterende mannen weer terug naar Sachsenhausen.

Piet Korbbe gaat op 15 oktober met een groot transport (1800 man)

naar concentratiekamp Neuengamme, dat daar de volgende dag aankomt. Veel mannen van dit transport worden enkele dagen later weer weggevoerd naar diverse *arbeitslager* van Neuengamme. Over Korbbe is verder niets bekend geworden, alleen dat hij op 14 februari 1945 in Neuengamme overlijdt. Overledenen worden daar in het crematorium verast.

Henk Grootherder wordt op 4 februari 1945 overgebracht naar concentratiekamp Buchenwald (Weimar) en is twee weken later in Langenstein-Zwieberge. Dit kamp is berekend op 2000 gevangenen, maar onder erbarmelijke omstandigheden zijn er wel 5000 ondergebracht. In de buurt van Halberstadt moet hij werken in de Thekenberg bij het boren en uithakken van tunnels voor de daarin te vestigen Junkers vliegtuigfabrieken. Ziek en uitgeput wordt Grootherder op 19 maart naar het *krankenrevier* gebracht, waar hij vijf dagen later op de 24e overlijdt. Kampoverlevende Kunst schrijft in februari 1946 aan het Rode Kruis bij zijn lijst van overleden Nederlanders: "de overlijdensdatum kan wel eens een of twee dagen vroeger of later zijn. De mensen waren dood voordat we het opmerkten." Langenstein-Zwieberge wordt op 11 april 1945 bevrijd: circa 2000 gevangenen zijn in dit kamp omgekomen. Grootherder is naamloos begraven in een van de vier verzamelgraven bij het kamp. Deze graven maken nu deel uit van de *Gedenkstätte Langenstein-Zwieberge* te Zwieberge.

Voor het gezin Grootherder is de oorlogsellende nog niet voorbij. Op 31 mei 1945 overlijdt dochter Willy Grootherder, elf jaar oud, aangereden door een Canadees militair voertuig.

Netten en Beekman hebben de terreur

van concentratiekampen Buchenwald en Dachau overleefd. Zij zijn niet meer teruggekeerd bij de politie.

De ontslagen Hovestad, Kersten, Lückerrath en Van Veen worden via Kamp Ommen (*arbeitslager Erika*) naar Kamp Amersfoort overgebracht. De eerste drie worden per 1 december 1943 tewerkgesteld in hoogovenbedrijf nabij Saarbrücken. Van Veen kan 'kiezen': werken in Duitsland of chauffeur worden in Duitse dienst. In de wetenschap dat hij als chauffeur eerst veertien dagen verlof krijgt, tekent hij hiervoor. Op 31 maart 1944 kan hij met verlof naar huis en duikt onder. Het is Hovestad gelukt om met valse papieren op 2 augustus 1944 met verlof naar huis te kunnen gaan en duikt dan onder. Kersten en Lückerrath zijn na de bevrijding naar huis teruggekeerd. Hovestad, Kersten en Lückerrath gaan weer aan het werk bij de politie.

Het is Hoekman gelukt om in december 1942 Engeland (via Spanje, Curaçao en Canada) te bereiken. Als geheim agent voor Bureau Inlichtingen wordt hij in september 1943 boven Nederland gedropt, maar wordt op 6 november 1943 te Keent in Brabant bij een confrontatie met Duitsers doodgeschoten.

Feenstra is door het Bijzonder Gerechtshof Arnhem in februari 1946 in meerdere aanklachten ter dood veroordeeld. Op 29 augustus 1946 sterft hij voor een executiepeloton bestaande uit marechaussees.

Elings, per 1 maart 1943 onderluitenant der Staatspolitie, wordt commandant Afdeling Oldenzaal, maar in oktober 1943 geplaatst als hoofd bureau District Almelo (gedegradeerd in functie). Bij de bevrijding wordt hij geschorst. In het kader van het 'Zuiveringsbesluit 1945' wordt over Elings geoordeeld: "heeft tekortgeschoten in het betrachten van de juiste houding in verband met de bezetting." Omdat hij in 1947 al met pensioen is gegaan, zijn geen maatregelen genomen.

Dijkert krijgt bij sententie van het Bijzonder Gerechtshof te Arnhem op 1 juli 1949 in andere aanklachten een gevangenisstraf van negen jaar met aftrek opgelegd.

Over Los wordt in het kader van het 'Zuiveringsbesluit 1945' geoordeeld. "in ernstige mate tekort geschoten in het betrachten van de juiste houding in verband met de bezetting." Hij wordt disciplinair gestraft met overplaatsing en terugzetting in rang.

De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee. Wilt u reageren? Uw reactie is welkom op het redactieadres of rechtstreeks per e-mail aan de auteur op marechaussee4045@gmail.com.

Reservisten in hun dagelijks werk

I Door: Freerk van Rossem

Reservist zijn bij de Koninklijke Marechaussee doe je in principe naast je burgerbaan. Wat is dat dan voor werk? En hoe zijn de contacten met de KMar tot stand gekomen? Deze keer een gesprek met een 'bijzondere' reservist, reserve eerste luitenant Lisanne. Bijzonder omdat zij momenteel full-time werkzaam is als reservist en via bureau flexibele militaire capaciteit KMar is gedetacheerd bij het 'Team Darkweb' op het hoofdkantoor van de Nationale Politie in Driebergen.

Werken bij het Team Darkweb klinkt natuurlijk zeer mysterieus. Want wie wil er nou niet eens een kijkje nemen in de 'geheime spelonken' van het internet waar spannende, maar helaas ook onverkwalijkelijke zaken gebeuren. Maar voor Lisanne is het uiteraard een zeer serieus vakgebied waar zij en haar teamleden proberen overzicht en controle te krijgen over wat op het darkweb gebeurt. Het darkweb maakt onderdeel uit van het deepweb en is een niet rechtstreeks toegankelijk deel van het internet waar speciale software voor nodig is. Het Tor-netwerk zorgt ervoor dat alles wat je via een speciale Tor-browser doet, niet ontdekt kan worden. Bezoek je een website via Tor, dan loopt dit via verschillende andere computers binnen het netwerk voordat je bij die website uitkomt. Dat maakt het niet mogelijk om erachter te komen wie daar achter zit. De technologie achter Tor is nog helemaal niet zo oud. Het werd in 2002 uitgebracht met steun van de Amerikaanse defensie om anoniem te kunnen browsen. En juist die anonimiteit gebruiken veel mensen om illegale diensten en middelen aan te bieden.

Lisanne begon haar werkzaamheden bij de KMar toen zij als onderzoeksstagiaire aan de slag ging bij het Expertise Centrum voor Identiteit en Documentfraude (ECID) op Schiphol. Het ECID is een samenwerkingsverband tussen KMar en politie en geeft onder meer advies en informatie over het voorkomen en bestrijden van identiteits- en documentfraude. Als student forensische criminologie van de Universiteit Leiden hielp zij mee bij het verder opbouwen van expertise op het gebied van documentfraude. Ze heeft een computereperiment ontwikkeld waar bij onderzoek is gedaan of er (genetische) kenmerken zijn die (mede) bepalen of mensen wel of niet aanleg

hebben bij het onderkennen van look-alike-fraude. In het onderzoek is bewijs gevonden voor het vermoeden dat gezichtsvergelijking een kunde is die per persoon vrij constant is. Ook kwam uit het onderzoek naar voren dat vrouwelijke grenswachters, jonge grenswachters en grenswachters die recent een lookalike-training hebben gehad, beter deze fraude onderkennen. Vandaar dat het advies uit het onderzoek luidde: het loont om lookalike-trainingen regelmatig te herhalen.

Daarnaast heeft zij ondersteund bij de aankoop van (valse) identiteitsdocumenten op het darkweb om zo de dreiging van deze identiteitsdocumenten voor de grensbewaking te onderzoeken in een fenomeenonderzoek. De stap naar het Team Darkweb bij de Nationale Politie was dan ook een logisch vervolg. Hier heeft ze te maken met zeer veel verschillende opsporingsonderzoeken op het gebied van drugs, wapens en documentfraude maar ook mensensmokkel. Spraakmakend was de overname van een illegale marktplaats waarmee een uitstekend inzicht werd verkregen in de goederenstromen en identiteit van handelaren en kopers.

Lisanne heeft daarnaast een liaisonfunctie richting KMar. Hiervoor heeft zij bijvoorbeeld op een recherche-opsporingsdag samen met een politiecollega een workshop gegeven om KMarcollega's te informeren over het darkweb. Er zijn niet alleen negatieve kanten aan het darkweb. Denk bijvoorbeeld aan ethische computerhackers die zo anoniem beveiligingsproblemen ontdekken om dit daarna netjes te melden bij de eigenaar. Maar ook in landen waar de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid worden beperkt, zijn zulke netwerken populair. Mensen kunnen dan toch kritiek hebben op hun overheid, maar blijven dan

wel anoniem om te voorkomen dat ze worden opgepakt.

Voor de kennisoverdracht over het darkweb binnen KMar, politie en externe partners, maakt het Team Darkweb gebruik van een vrachtwagen, het zogenaamde Mobiele Media Lab. Hierin staat een tiental computers waarmee op locatie uitleg en instructie gegeven kan worden. Een makkelijke manier om snel trends en ontwikkelingen op het gebied van het darkweb over te brengen.

Wat de toekomst gaat brengen weet Lisanne nog niet. Het team is nu nog op projectbasis opgehangen aan de landelijke eenheid van de Nationale Politie. Het is bestempeld als een versneller en gezien de goede resultaten mag verwacht worden dat het team zeker een vaste plek gaat krijgen. Hoe het organisatorisch opgehangen gaat worden binnen de politie en/of KMar, en of het landelijk of lokaal wordt ingericht, is nog allemaal te bezien. Maar mede door Lisanne's aanwezigheid is de broodnodige expertise aanwezig!

2018, Lisanne in het Mobiele Media Lab

Spin in militaire verkeersweb

Op 28 mei 1971 werd de Centrale Verkeerspost Koninklijke Marechaussee (CVKMar) opgericht. Velen zullen zich herinneren dat wanneer met een KMar-voertuig het bewakingsgebied werd verlaten of een begeleiding begon, moest worden overgeschakeld op het landelijk dekkend mobilfoonnet 'kanaal 12', roepnaam 08, van CVKMar. In 1990 verhuisde de post naar een nieuw onderkomen in het Berichtencentrum van de Algemene Verkeersdienst (AVD) van de Rijkspolitie in Driebergen en werd uiteindelijk in 1998 opgeheven. Een terugblik op het reilen en zeilen van deze bijzondere eenheid. | Door: Jan Gaasbeek

1988, hoogtemeting door wms Hans Pertien (links) en Gerard Blonk

Waarom een CVKMar?

De eerste stafofficier verkeer bij het Wapen, kapitein Klaas Leupe, vertelt in het Algemeen Politieblad van juli 1979: "Het lijkt zinvol om nu, acht jaar na de oprichting en gebaseerd op de in die periode opgedane ervaringen ten behoeve van de Nederlandse politie aandacht te schenken aan het functioneren van CVKMar. Als gevolg van een aantal verkeersopstoppingen, waarbij militaire voertuigen waren betrokken, ontstond in het begin van de zeventiger jaren de behoefte om de controle op het militaire verkeer – en wel in het bijzonder het verkeer dat gebruik maakt van de grote doorgaande wegen – vanuit een centraal punt te coördineren. Een belangrijke voorwaarde om tot deze coördinatie te kunnen komen was het inwinnen en uitwisselen van informatie tussen de organisaties, die zijn belast met de controle op het verkeer in het algemeen. Bij een efficiënte informatie-uitwisseling werd het mogelijk geacht het militaire verkeer zodanig te integreren in het civiele verkeer, dat aan beide partijen

volgens het principe van art. 1 RVV een 'ieder heeft in gelijke mate aanspraak op een veilig gebruik van de weg' recht kon worden gedaan."

"Om dit centrale orgaan te realiseren vond overleg plaats tussen de Algemeen Inspecteur van het korps Rijkspolitie en Commandant Koninklijke Marechaussee. Dit resulteerde in de gezamenlijke beslissing van deze autoriteiten om:

1. Een CVKMar op te richten en deze te huisvesten bij het Berichtencentrum van de Algemene Verkeersdienst van het Korps Rijkspolitie;
2. Een samenwerkingsregeling te creëren, waarin de taak en de bevoegdheden van beide partijen ten opzichte van elkaar werden beschreven. In deze regeling stond de uitwisseling centraal. Gezien haar centrale, landelijke en overkoepelende karakter ressorteert CVKMar wat betreft de plaats in de organisatie onder rechtstreeks bevel van CKMar. Namens hem is de stafofficier verkeer in de Staf KMar belast met de operationele bevelvoering. Door CVKMar deze plaats

in de organisatie te geven werd meteen duidelijk geschapen in de bevelsverhoudingen; de aanwijzingen met betrekking tot verkeersaangelegenheden door CVKMar – voor zover haar competentie dit toelaat – aan het overige personeel van de KMar, moeten worden geacht te zijn gegeven namens CKMar!"

Missie

Om de uitvoering van de opgedragen taken te waarborgen had CVKMar als missie: "Door het inwinnen, verwerken en verstrekken van informatie een veilige doorstroming van het militaire verkeer bevorderen op het doorgaande wegennet, militair zijnde relevante gegevens doorgeven, assistentie aan de AVD van

de Rijkspolitie in de evaluatie van het verkeer op het wegennet. De CVKMar onderhoudt een optimale verbinding met de AVD, die vanuit de verkeerscentrale in Driebergen, het totale verkeer op Nederlands doorgaande wegennet zo nodig dirigeert en delegeert naar plaatselijke politieke instanties en de politie-op-de-weg."

Taken

Zoals uit de missie blijkt, was de aandacht van CVKMar gericht op het doorgaande wegennet, dus ook de taken:

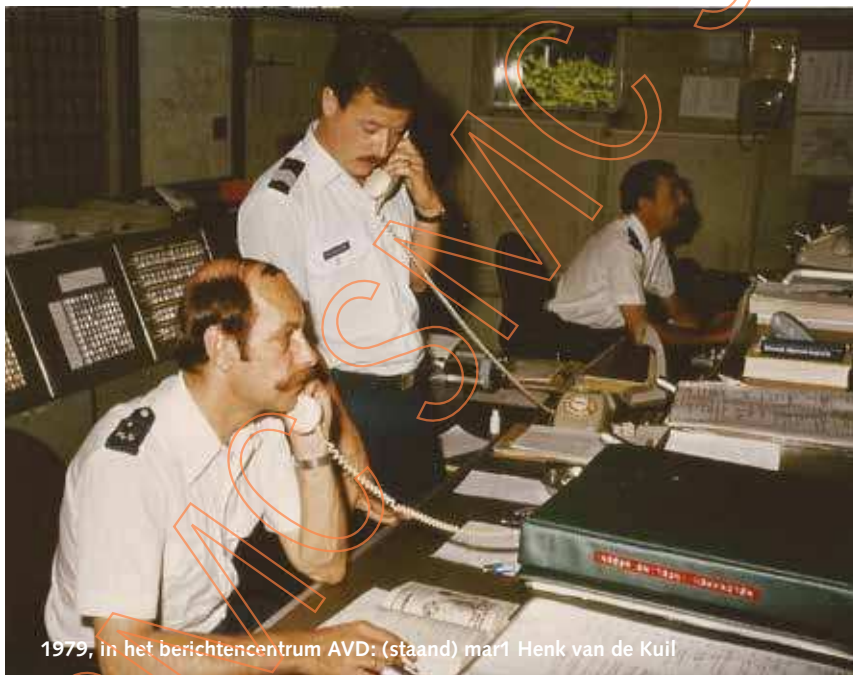
1. Verstrekken van informatie aan de Verkeerscentrale Rijkspolitie over:
  - alle militaire colonnes en transporten van militaire buitenprofielvoertuigen;
  - te verwachten verhoogd verkeersaanbod naar aanleiding van waarnemingen bij de grote doorlaatposten;
  - alle overige informatie verkregen uit militaire of KMar-kanalen, die het optreden van de politie aangaande het verkeer wellicht noodzakelijk maakte.
2. Verwerken van verkeersinformatie, verkregen van de Verkeerscentrale Rijkspolitie en het verstrekken van verkeersinformatie aan militaire belanghebbenden.
3. Informeren van de belanghebbende KMar-brigadecommandanten over verplaatsingen (zie onder 1).
4. Doorgeven aan belanghebbende KMar-brigadecommandanten van berichten over verkeersongevallen, waarbij een militair voertuig of een particulier voertuig betrokken was (alleen als de bestuurder als verdachte kon worden aange-merkt).

Ervaringen en wensen vanuit de dagelijkse (verkeers)praktijk leidden tot een uitbreiding van het takenpakket. Met de samenwerkingregeling als basis voerde CVKMar ook de volgende werkzaamheden uit:

- Registreren en melden van alle transporten van munitie, gevaarlijke- en radioactieve stoffen van de krijgsmacht.
- Verstrekken van verificatieformulieren van militaire verdachten voor de executieve diensten van de AVD.
- Verwerken en bemiddelen bij doorzending van processen-verbaal van verhoor afkomstig van de rijks- en politiekorpsen.
- Verkennen van wegen en routes voor militaire verplaatsingen.
- Meten van hoogte van viaducten en bruggen.

1977, bezoek van prins Bernhard aan CVKMar, (rechts) kap Klaas Leupe

1979, in het berichtencentrum AVD: (staand) mar1 Henk van de Kuil

- Fungeren als netcontrolestation voor het 'landelijk' KMar-mobilfoonnet.

Vanaf 1981 kwam er ook een 'Bergingssteun- en Informatie/hulpverleningsregeling' tot stand. Via de ANWB-praatspalen kon om hulp van CVKMar worden gevraagd. In de jaren negentig sloot Defensie contracten af met de ANWB voor het bergen van lichte militaire voertuigen en met een verzekeringshulpdienst voor het buiten de diensturen bergen van zware militaire voertuigen. Ook voor het buitenland werd een adequate regeling opgezet. De KMar werd als militaire politiedienst, zowel in het binnen- als in het buitenland als een autoriteit beschouwd die over de nodige deskundigheid beschikte. Dat maakte de samenwerking met buitenlandse politiekorpsen eenvoudiger en werd CVKMar, gelet op de al aanwezige expertise, als centraal meld- en coördinatiepunt aangewezen. Alle hulpvragen verliepen via de post die zijn service naar de leden van de krijgsmacht en ook burgers alleen maar kon verbeteren.

Middelen

Het voertuigenpark van CVKMar bestond slechts uit twee voertuigen: een VW transporter en een Opel Kadett met daarop goed zichtbaar een uniek wit AVD-nummer. Daarnaast waren beschikbaar: het 'landelijk' KMar-mobilfoonnet, vier PTT-telefoonlijnen, een aansluiting op Teletext (omvangrijke informatie), een terminal voor hulpdiensten en telefoonbestanden, mobilfoon met inrapfunctie, mobilfoon met Alex- en Peternet (werkkanalen AVD) en het medegebruik van de terminal RDW Veendam, opsporingsregister, WAM-APK-gegevens en rijbewijzen. Verder kon CVKMar beschikken over gegevens van alle Nederlandse militaire kentekens en die van BFG (NATO), Budel en AFCENT-kentekens.

Landelijk mobilfoonnet

Al sinds de oprichting van CVKMar speelde de leiding van de Marechaussee met de gedachte een uitgebreid mobilfoonnet op te zetten om een vastere greep te krijgen op het militair verkeer. Het KMar-mobilfoonnet (kanaal 12) beschikte over

1982, meldtafel CVKMar, mar1 Hans van Niel

1996, CVKMar, wmr1 Hendrik-Jan van de Kolk (links) en Gerard Blonk

een zeer beperkte 'landelijke' frequentie. Het bestond uit vier zendmasten die gepositioneerd waren in het midden van Nederland met elk een beperkt eigen werkingsgebied, gekoppeld aan de brigades in die gebieden. Bij de internationale NAVO-oefening Reforger in 1976 werd voor het eerst geprobeerd om deze vier zenders te koppelen en centraal door CVKMar te laten beheren. Met deze ervaring en het plaatsen van steunzenders kon de frequentie echt landelijk worden gemaakt. Het landelijk mobilfoonnet werd officieel in gebruik genomen op het moment dat CVKMar in 1981 tien jaar bestond. Dit net werd uiteindelijk gedragen door achttien steunzenders, zijnde open telefoonlijnen verbonden met de meldtafel van CVKMar. Een ware vooruitgang!

Hoogtemetingen

Regelmatig verrichtte het personeel van

CVKMar metingen van doorrijhoogtes van viaducten en andere kunstwerken op de doorgaande wegen. Een zeer verantwoordelijke en niet ongevaarlijke aangelegenheid! Het meten ging eerst met behulp van een lange meetstok (5.50 meter) die bevestigd was op het dak van de VW transporter en later met een digitale hoogtemeter. Een object werd op zes plaatsen gemeten in verband met de vaak buitengewone afmetingen van militaire en civiele transporten. De gegevens werden bij CVKMar opgeslagen en waren opvraagbaar, ook door civiele transporteurs. Elk transport in die tijd hoger dan 4.00 meter en ook wat betreft afwijkende breedtes en lengtes moest een ontheffing of toestemming vragen via de RDW (burger) en militair via het Nationaal Territoriaal Commando in Gouda of Sectie Vervoer van 1LK in Stroe.

Bijzonder project

De verplaatsing van een F-16 in 1990 van Vliegbasis Gilze Rijen naar de Brabantvallen (KLu-dagen) hield voor CVKMar in dat de route moest worden verkend en voorbesprekingen met politie en Rijkswaterstaat werden gehouden. Veel verkeersborden en verkeerslichten moesten worden verwijderd. Een unieke operatie die 's nachts plaatsvond met begeleiding van motorrijders van KMar en politie. CVKMar was gedurende het transport open gesteld en twee medewerkers waren in de VW transporter voor assistentie aanwezig.

Coördinatie munitietransporten

Tijdens de Golfoorlog van augustus 1990 tot en met februari 1991 was de coördinatie van munitietransporten vanuit de

Eemshaven en andere transporten voor de Amerikanen en andere buitenlandse eenheden in handen van CVKMar. De post was 24 uur per dag open gesteld en dit trok een zware wissel op het personeel. Dankzij CVKMar en anderen vonden alle transporten zonder noemenswaardige problemen plaats en werden daarvoor dankbetuigingen ontvangen.

Samenwerking met AVD

De samenwerking met de AVD was over het algemeen goed en CVKMar-personeel deed ook wel dienst in de meldkamer van het Berichtencentrum. Natuurlijk waren er strubbelingen en liep niet alles zoals gewenst. Maar door goede wil van beide kanten kwam er altijd een oplossing. Een vorm van gezonde concurrentie is altijd gebleven!

Opheffing

Na een periode van bijna 27 jaar viel op 1 augustus 1998 voor CVKMar het doek en werden de taken overgeheveld naar Den Haag. Vooral omdat de post na kantooruren 'uit de lucht ging' en werd doorgeschakeld naar de landelijke meldkamer (LMK) van Staf KMar, besloot commandant KMar om CVKMar op te heffen.

1981, officiële ingebruikstelling landelijk net CVKMar door Ikol Schipper, (links) C-CVKMar ow Piet Taai

De veranderde taakstelling van de krijgsmacht leidde tot meer intensieve transporten op het Nederlandse en Europese wegennet. In de tijd dat CVKMar in Driebergen was gevestigd, vervulde de post daarin een belangrijke rol. Overigens werd in 2005/2006 besloten de LMK van Staf KMar om operationele redenen weer te vestigen in Driebergen. Medewerking aan dit artikel werd verleend door: Ikol b.d. Klaas Leupe, maj b.d. Breunis van de Pol, oud-ows Henk van de Kuil en Gerard Blonk, en oud-wmr1 Hans van Niel. Bronnen: Algemeen Politieblad, Legerkoerier, Defensiekrant, Markrant en het archief van Stichting Museum der KMar in Buren.

Een creatieve duizendpoot

Geboren in de Rivierenbuurt-Noord van Den Haag maakte Jaap van Zijderveld als baby de Hongerwinter van 1944 mee. Zijn vader had een decoratieatelier op de hoek van de Hekelaan en de Zwarteweg, vlakbij zoals de Hagenezen zeggen 'het gebouw van K&W' (1964 afgebrand). Het was een geweldige buurt met veel sociale controle en gezelligheid. Jaap ging in Den Haag studeren aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten, de oudste kunstacademie van het land. Helaas is de buurt van zijn jeugd – volgens Jaap “door een aantal politieke idioten” – weggesaneerd en daarmee is een mooi stuk oud Den Haag naar de knoppen geholpen. | Door: Martin Aalbers

Als lichter 63-3 kwam hij op in Apeldoorn in de Koning Willem III-kazerne, hét opleidingsdepot der Koninklijke Marechaussee. Tja daar sta je dan, vooraf goed gewaarschuwd. Het ultra korte kapsel van je eigen kapper (nota bene een oud-militair van het KNIL) zou moeten voldoen, maar nee hoor, de 'coiffeur de la Marechaussee' vond het nog veel te lang. Geen nood, kort erna was iedereen voorzien van het standaard kapsel 'Pot de Fleur'. Bij deze oorlogsgeneratie ontbrak een speklaag waardoor de maat van het eerste grijs beperkt bleef tot 48 of 50. Gelukkig was de uniformkleding blijvend motecht. Wel zo handig voor als je op herhaling moest, dan was het uniform intussen niet door de motten geconsumeerd. Een denkfoutje bij defensie, want de welvaart had inmiddels zijn sporen op de buikomvang nagelaten en zo werd het met herhalingsoefeningen letterlijk en figuurlijk persen geblazen. De depotcommandant, kolonel Van der

Grinten, had snel door dat Jaap naast een ontluikende militaire carrière ook over creatieve capaciteiten beschikte, die goed konden worden ingezet om het militaire entertainment bij het depot te stimuleren. Hoe de kolonel dat wist, is voor Jaap nog

steeds een raadsel. Nog tijdens de basisopleiding raakte hij zo betrokken bij 'uw welzijn zal mij een zorg zijn'. Zijn compagniescommandant, kapitein Rademaker, keek wel vreemd op van zijn onverwachte 'benoeming'. Jaren later tijdens

1963, Apeldoorn, (gehurkt in het midden) Jaap van Zijderveld

Uniek WZZ-centrum in de Oranjekazerne

DE Welzijnszorg in de Oranjekazerne te Schaarsbergen zit op rozen. Zij heeft op het voor haar meest ideale punt van de kazerne een uniek centrum ingericht, nl. in de hal van de manschappenkantines en het theater, dicht bij de legeringsgebouwen, de eetzaal, het sportgebouw, de onderofficierseetzaal en -kantine. Gunstiger had het niet gekund, want dagelijks passeren hier honderden militairen en het moet wel heel gek gaan als dat geen „loopzaak” wordt.

Door de vitrine in de hal van de manschappenkantine heeft men een onbelemmerde kijk op het interieur van het centrum

5 oktober 1964, Schaarsbergen, uit het artikel: "Mar II J.A. van Zijderveld, reclameman in het burgerleven heeft heel wat uren in het centrum gestoken. Vele van zijn ideeën werden uitgevoerd en de gezellige inrichting van de 'Flamengoclub' is vrijwel geheel van zijn hand."

een reünie heeft hij met generaal-majoor Rademaker (hij wist het nog), er nog hartelijk over verhaald en gelachen.

Na de opleiding werd Jaap geplaatst bij 11 MarCie in de Oranjekazerne te Schaarsbergen. De compagniescommandant, kapitein Kengen, was een kleine man met een prachtige krulsnor en een scherp inzicht om te beoordelen wat voor vlees hij in de kuip had. Nadat Jaap zich op correcte wijze bij hem had gemeld en vertelde dat hij door kolonel Van der Grinten aangewezen was om iets bij de Welzijnszorg (WZZ) te gaan doen, keek hij zeer bedenkelijk. Deze gang van zaken was zeer ongewoon bij het Wapen! Een aantal telefoontjes later werd Jaap duidelijk gemaakt dat hij rechtsomkeert kon maken en wel richting het hoofd van de WZZ. Wel moest hij wekelijks zijn CC op de hoogte houden van zijn activiteiten, want het bleef voor kapitein Kengen volstrekt onduidelijk hoe het mogelijk was, dat een van zijn mannen buiten zijn compagnie te werk werd gesteld. Maar ja, de opdracht kwam 'van boven', dus ...

Jaap meldde zich bij de opperste leiding van de sectie WZZ, kapitein Boersma (Willem voor intimi). Die maakte hem al gauw duidelijk dat bij de WZZ-sectie formeel gedrag wat ongewoon was en dat dus zijn marechaussee opleidingsgewoonten minder werden geapprecieerd. Het WZZ-bureau lag bij de ingang van de kazerne en dat had zo zijn voordelen. Moest iedere militair verantwoorden waarom hij de poort wilde verlaten of betreden, daartegenover genoten de WZZ-medewerkers privileges. Zij konden voor het minste of geringste zonder briefje langs de wacht de poort uit- of

inlopen. De bar en mess van het officiershotel en het PMT waren om de hoek en werden dan ook 'met reden' regelmatig bezocht. Niemand, van hoog tot laag, maakte zich daar druk over, want je wist maar nooit wanneer je 'die jongens van de WZZ' nog eens ergens voor nodig had.

Onder leiding van 'onze kapitein' runde zij de studiezalen, de hobbyruimtes en het legerplaatstheater. Bijna elke avond werd er een film vertoond en bekende artiesten van toen, zoals Anneke Grönloh, Ria Valk, Willy en Willeke Alberti, Rita Corita, het Cocktail Trio, Johnny Lion, Tobi Rix, Trea Dobs, Beppie Nooij sr. en jr. van het Amsterdams Volkstoneel en vele, vele anderen, traden er regelmatig op. Het idee ontstond om alle op de kazerne aanwezige activiteitenruimtes te gaan concentreren rond het legerplaatstheater. Daarvoor werden er 'studiereizen' naar andere kazernes gemaakt. De plannen werden uitgewerkt en goedgekeurd. Maar in 1964 stak voor het eerst de bestedingsbeperking de kop op en werd het WZZ-project voor onbekende tijd op de lange baan geschoven.

Kapitein Kengen maakte er handig gebruik van door Jaap naar La Courtine te sturen om daar voor enig welzijn voor zijn marechaussee te gaan zorgen. Maar mocht er tussentijds budget beschikbaar komen, dan zou hij direct terugkeren naar Schaarsbergen. Het werd drie dagen colonne begeleiden van Oirschot, via Mourmelon en Bourges naar La Courtine. In Mourmelon maakte Jaap voor het eerst kennis met de DKW Munga. Deze fonkelnieuwe terreinwagen werd door Jaap, liggend op de motorkap, op het raamschild voorzien van de tekst

'KONINKLIJKE MARECHAUSSEE'. En dan was daar La Courtine, een slaperig Frans plattelandsdorp met een flinke kazerne en een geweldig groot oefenterrein. Na het uitbreken van het Algerijnse conflict in 1954 vonden duizenden vluchtelingen onderdak in de gebouwen. Deze waren volledig uitgewoond en moesten voor de komst van 'les Neerlandais' worden opgeknapt. Het dorp bestond uit (bij wijze van spreken) tachtig huizen, één kerk en één café, maar als 'les Neerlandais' kwamen, veranderde het dorp in één huis, één kerk en tachtig cafés, zoveel werd er zeker in de weekends geconsumeerd. En wie er geweest is, kent zeker het gevaarlijke drankje 'Vin avec Citron' nog!

11 MarCie had zijn eigen 'Snorcie-bar' als verwijzing naar de krulsnor van de CC, kapitein Kengen. Dankzij een weddenschap van toen heeft Jaap nog steeds zo'n snor, maar die is inmiddels behoorlijk grijs geworden.

Er kwam budget beschikbaar en Jaap keerde terug naar de WZZ in Schaarsbergen. Hij werd bevorderd tot de 'vleugeladjutant' van kapitein Boersma, werd verantwoordelijk voor het promotionele beleid van het legerplaatstheater en werd betrokken bij de realisatie van het eerste

1964, La Courtine, opening van 'Snorcie-bar' van 11 MarCie, kapitein Kengen

WZZ-centrum binnen de landmacht. Zijn werkzaamheden vonden hoofdzakelijk plaats in de avonduren tijdens de film en de theateruitvoeringen en bij het begeleiden van de optredende artiesten. Soms speelde hij ook nog voor kinderoppas als 'de kapitein' en zijn vrouw een avondje uit gingen.

Vaak werd na het optreden met de artiesten in de 'Flamengoclub' onder het toneel een consumptie genuttigd, waarbij de officieren en hun dames graag aanwezig waren. Als je dan in de officiersmess kon vertellen dat je met Willeke Alberti, Ria Valk, Trea Dops of met Roel Baltzen van de AVRO een drankje had gedronken, was dat best een aardige binnenkomer onder de collega's. Jaap heeft zo veel bekende mensen leren kennen, waarvan hij in zijn burgercarrière veel plezier heeft gehad.

Brigade Arnhem 1964

Regelmatig werd gevraagd om 'een leuk plekkie' toe te wijzen of een feestje te organiseren voor officieren en onderofficieren en hun partners in de Flamingoclub. Zo leerde hij van hoog tot laag menige militair functionaris (zeer goed) kennen, ook van de KMar en dat had zo zijn voordelen. De creatieve duizendpoot werd benaderd door overste Van Dorp, districtscommandant 3e Divisie KMar te Arnhem, om voor de opening op 23 juli 1964 van de uitbreiding en nieuwbouw van de marechasseekazerne een decoratie te maken voor de nieuwe brigademess aan de hand van een schilderij van Jan Hoyneck van Papendrecht (1858-1933). Deze schilder was bekend om zijn vaak forse, indrukwekkende en zeer gedetailleerde schilderijen van militaire tafereelen. Het toneel van het theater was qua ruimte uitermate geschikt en nadat de decoratie gereed was, werd het met een 'Dikke DAF' naar de Thomas à Kempislaan vervoerd. Na aanbrengen in de mess, kreeg Jaap als bedankje of beloning voor de vele weken werk, als aandenken een tegeltje... De kinderhand was gauw gevuld, maar het tegeltje heeft Jaap nog steeds!

Deze wanddecoratie van circa 125 x 250 cm moet vele jaren in volle glorie te aanschouwen zijn geweest in de brigademess. In juni 2009 is de brigade opgehe-

ven en verplaatst naar Zevenaar. Recentelijk vond Jaap bij het opruimen het copietje van het schilderij, destijds door overste Van Dorp aan hem gegeven als voorbeeld voor de te maken decoratie. De vraag van Jaap is of er nog overleden van de 3e Divisie en de brigade Arnhem zijn, die mogelijk van deze decoratie nog een (achtergrond) foto hebben, of weten waar het gebleven is?

Na zijn diensttijd is Jaap werkzaam geweest bij de Rijksvoorlichtingsdienst, daarna bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, het Nederlands Congresgebouw, Peek & Cloppenburg, Lampe/Het Haags Modehuis en Da Silva Theater Producties. Daarna is hij voor zichzelf begonnen en heeft hij in veertig jaar een succesvol reclame- en organisatie bureau opgezet en uitgebouwd met een grote klantenkring in binnen- en buitenland. Hij was vele jaren lid van het landelijke team van de Katholieke Verkenners en Scouting Nederland. In Rijswijk was hij medeoprichter en vele jaren bestuurslid van de bewonersorganisatie 'Buurtschap Oud Rijswijk', de kunstenaarsvereniging 'Arti/Shock', lid van de ondernemersvereniging 'Hart van Rijswijk' en secretaris van de 'Stichting Eigenaren Centrum

Oud Rijswijk'. Hij maakte (in samenwerking met de KvK en RABO Utrecht) een voorstel voor het oude dorp om de modern verbouwde gevels in het kerngebied van Rijswijk weer in oude luister te herstellen. In dat kader gaf Jaap een aantal gastcolleges aan studenten van de afdeling bouwkunde van de TH Delft. Voor D66 heeft hij twaalf jaar in de gemeenteraad van Rijswijk gezeten en had namens de raad zitting in een aantal publieke en private organen. Zo werd Jaap in 1991 de uitvinder van het ondergrondse vuilcontainersysteem.

Jaap is getrouwd met Ankie, ze hebben twee kinderen en zes kleinkinderen. Begin deze eeuw hebben ze een dijkwoning gekocht en verbouwd tot een zeer aangenaam en prettig verblijf in Terhole op Zeeuws-Vlaanderen.

In 1965 is Jaap nog door generaal Knulst onderscheiden voor zijn werkzaamheden op de Oranjekazerne: hij werd assistent van hoofd Sectie WZZ. In 1998 ontving hij een Koninklijke onderscheiding voor zijn jarenlange inzet voor de gemeenschap in Rijswijk. In 2008 (ze woonden inmiddels in Terhole) ontving Jaap de Gemeentelijke Monumentenprijs van Rijswijk voor al zijn historische plannen en initiatieven. Na zijn verhuizing werd hij gevraagd om secretaris te worden van de Stichting Bescherming Stadsgezicht Hulst, welke zich ten doel stelt om het historische aanzicht van de binnenstad van Hulst zo veel mogelijk te behouden en dat is een behoorlijk pittig klusje... 'Chevalier sans peur et sans reproche' is daarom zijn wapenspreuk!

2014, herdenkingstocht 'Slag om de Schelde': Jaap is de trotse bezitter van een Nekaf (in marechassee-uitvoering), waarmee hij regelmatig aanwezig is bij herdenkingen en andere festiviteiten

Breda bevrijd!

Deel 12 | Door: Willem Geense

Luisteren naar radio Oranje

“Via het Rode Kruis, de Nederlandse ambassade in Portugal en de heer Polak in Lausanne in Zwitserland kregen wij brieven vanuit Engeland. De ontvangst van deze post was altijd een feestelijk moment. Al deze brieven zijn bewaard en heb ik nu in mijn bezit. In de jaren 1943 en 1944 ging mijn moeder bijna iedere avond naar de burens – de familie Jobse – om naar Radio Oranje te luisteren. Tweemaal heeft zij via deze zender een gesproken boodschap van mijn vader gehoord.”

“Na de zomervakantie in augustus 1944 gingen wij niet meer naar school en brak er een avontuurlijke tijd aan. Regelmatig gingen wij in de richting Bavel om bij de boeren aardappelen te kopen. Je moest ze wel zelf rooien. Appeltjes aan de bomen waren niet veilig voor ons. Als je honger had waren de veeknolletjes ook goed te eten. Smaakten naar radijs.”

5 september 1944: ‘Dolle dinsdag’

“In september 1944 hoorde je het front dichterbij komen. Op Dolle Dinsdag vertrokken er enkele gezinnen uit onze buurt. Of en wanneer zij terugkwamen is mij niet opgevallen. Dagelijks vlogen de squadrons jachtvliegtuigen vrij laag over op zoek naar Duits militair vervoer. Eigenlijk was alles wat op de weg, rails of

water bewoog niet veilig voor deze vliegers. Al zwerfend door Breda liep ik tijdens een van de luchtaanvallen op het station in de Spoorstraat/Stationsweg en vluchtte ik het dichtst bij zijnde huis binnen en liet mij in de gang op de grond vallen. De achter mij lopende pater viel over mij heen. Dit gaf mij een dubbel gevoel van veiligheid. Een andere keer was ik in de buurt van Dorst bij de Bredaseweg toen een colonne Duitse auto's door Spitfires werd aangevallen. Het geluid van hun 20 mm kanonnen zal ik nooit vergeten. Liggend in de droge sloot langs de weg was ik getuige van het in brand schieten van een vrachtwagen. Ik ben maar niet dichterbij gaan kijken.”

“Van het bombardement op Bad Worishoven [redactie: een kuuroord bij Breda] heb ik alleen de inslagen gehoord en twee vliegtuigen laag zien overvliegen. Tijdens de terugtocht van de Duitsers uit Frankrijk en België trokken veel troepen door Breda. Komende over de Baronielaan, Wilhelminapark reden zij richting Tilburg. Op het kruispunt Baronielaan, Ginnekenweg en Parkstraat had je een goed uitzicht op deze vermoeide troepen. Naar verhouding reed er veel geschut voorbij en wel eens een *Tiger*-tank. Vanwege het gevaar uit de lucht bleven zij bij mooi vliegweer overdag onder de bomen van het Wilhelminapark staan. Op een dag stonden er weer enkele auto's met voornamelijk hogere officieren onder de

Korte terugblik op deel 11

Deze serie artikelen is gebaseerd op het oorlogsdagboek van wachmeester Leendert Stolk, in mei 1940 geplaatst bij de Brigade Princenhage (Breda) en dat van zijn zoon Adriaan. In deel 11 volgden we de ‘jeugdherinneringen’ van zoon Adriaan die het in de periode 1942-1944 in Breda veel moeilijker had dan zijn vader die in Engeland vertoefde. In september 1944 komt in Zuid-Nederland het front snel dichterbij.

bomen van het Wilhelminapark tegenover de Paulinastraat. Deze auto's waren afgeladen met sigaretten, flessen wijn en allerlei luxe artikelen.”

“Overdag en vooral 's nachts reden er vrachtwagens met gewonden door de stad naar ondermeer een verbandplaats. Naar ik mij herinner gelegen in een school bij de Teteringsedijk waar ik een keer stond te kijken toen de gewonden na de eerste hulp in een Rode Kruis-autobus stapten. Van sommigen was het hoofd inclusief de ogen geheel verbonden en werden deze naar de bus geleid. Een gevoel van mededogen kon ik niet onderdrukken. De gewonden kwamen van het front langs het Kanaal naar Turnhout.”

“Tegenover de boerderij van De Jong (waar later de V 1 op viel) stonden paarden van een cavalerie-eenheid. Een van deze paarden was gaan steigeren en sloeg met zijn achterpoot tegen het voorhoofd van een Duitse cavalerist. Zijn hele schedel lag open. Of hij het overleefd heeft, weet ik natuurlijk niet.”

17 september 1944: Operatie ‘Market Garden’

“Op zondag 17 september 1944 omstreek 13.00 uur hoorden wij vliegtuiggeronk. Wij renden gelijk naar buiten en stonden met verbazing naar de laagvlie-

Bredase bevolking onthaalt Poolse bevrijders

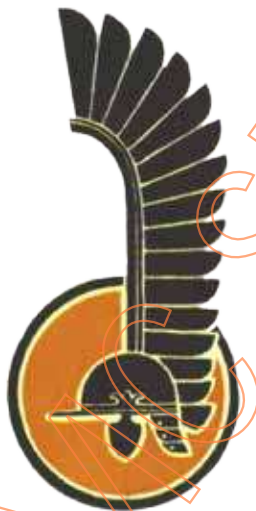
collectie: Imperial War Museums (KY 44011)

Bredase bevolking onthaalt Poolse bevrijders

gende toestellen te kijken. Achter veel toestellen zagen wij een kabel met daaraan een zweefvliegtuig. Ze vlogen van west naar oost. Wij voelden dat er iets groots stond te gebeuren. De Duitse *Flak* zagen en hoorden wij niet. Inmiddels waren wij naar de Achillesstraat gelopen om over het open veld een beter zicht te hebben op de armada van vliegtuigen. Enkele Duitsers keken eveneens met verbazing naar het overtrekken van deze laagvliegende toestellen. Ook de volgende dag vlogen er weer honderden over Breda. Later hoorden wij van de gevechten bij Eindhoven, Nijmegen en Arnhem."

"Op vrijdag 27 oktober was ik op weg naar groenteman Bastiaan van der Velden. Een groep Duitsers kwam via het Koolaspad van de Valkenierslaan langs de Blauwe Kei ook in de richting van Van der Velden gelopen. Voorop liep een *feldwebel*. Bij het zien van ons stak hij zal hand in zijn tenue en riep naar ons: *'Napoleon kehrt zurück.'* Zij hadden een klein kanon bij zich dat zij opstelden in de buurt van de boerderij van Van der Velden. Nadat zij zich hadden geïnstalleerd, ging men over op de persoonlijke verzorging zoals haar knippen en scheren in plaats van schieten met het kanon."

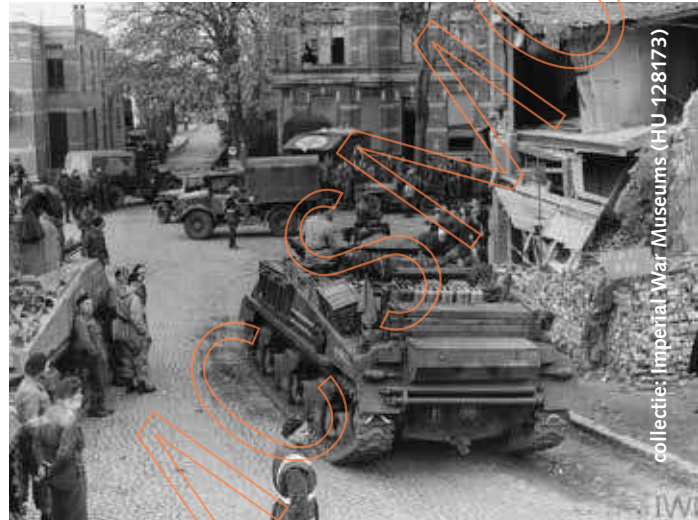
"Zaterdagmorgen 28 oktober kwam de

1e Poolse Pantserdivisie

heer Van Mastrigt mij helpen met het zagen van houtblokjes. Rond het middaguur vlogen de eerste granaten over de buurt. Deze werden afgeschoten door de Duitse artillerie die op het Chasseeterrein stond. Wij stopten met zagen en de heer Van Mastrigt ging naar huis. Het schieten over en weer nam toe. Onze buurman Jobse kwam ons halen en beide gezinnen gingen op de begane grond op de vloer liggen. Ik zat met mijn broer Nico met de rug tegen de buitenmuur en we keken als het stil was door het raam naar buiten. Aan de overkant zagen wij een grote Duitser die onverschillig samen met een zeer jonge Duitser richting de Blauwe Kei liep. De laatste droeg een pantservuist. Ook reed er een 88 mm kanon voorbij. Wij hebben dit geschut niet horen schieten en ook niet terug zien komen. Het geluid van de granaten en de explosies was beangstigend. Plotseling vielen enkele granaten vlakbij en hoorden wij de scherven tegen het kozijn en de muur slaan."

"Op bevrijdingdag 29 oktober 1944 heb ik wat scherven gevonden en heb die nog steeds in mijn bezit. Later hoorden wij dat de buurman schuin tegenover ons was getroffen door een granaatscherf en aan zijn verwonding overleed. Hulp kwam te laat voor hem. Nachts hoorden wij de Duitsers langs de achterzijde van

collectie: Imperial War Museums (HU 128173)

1e Poolse Pantserdivisie in Breda

de huizen lopen en schreeuwen. Er werd die nacht niet veel meer geschoten. Bij het licht worden op die zondag wilde mijn moeder via de voordeur naar ons huis. Terwijl zij de deur opende werd er plotseling vlakbij met een mitrailleur geschoten. Mij moeder schrok hevig en schreeuwde dramatisch: 'Ze schieten me dood.' Even later zagen wij twee 'Engelse' soldaten in onze tuin achter het muurtje zitten met een brengun. Wij gingen voorzichtig naar buiten en stonden oog in oog met onze bevrijders. Al snel zagen wij 'Poland' op hun uniformen staan. Een groepje Duitse krijgsgevangenen onder leiding van een kleine Poolse soldaat kwam voorbij gelopen. Even verderop lagen twee gesneuvelde Duitsers."

"Vanaf de richting Blauwe Kei hoorden wij eerst en even later zagen wij door de heg van de boomgaard twee tanks komen. Later bekend als de Sherman-tank. Nadat deze tanks voorbij gereden waren, kon de eerste tank nog uitwijken voor de twee gesneuvelde Duitsers. De tweede tank zag ze te laat en reed er overheen. De burens hebben er toen een laken overheen gelegd. Het beeld van de bebloede schoen met daarnaast een jampotje zal ik nooit vergeten. Ik tilde namelijk een klein stukje van het laken op. De Duitser schooten een paar granaten terug en één kwam precies tussen een groepje Polen en daarbij stond ons vriendje Frans van Lierop. Allen waren op slag dood." [redactie: Frans (15 jaar) overleden op 28 oktober volgens de grafsteen].

(wordt vervolgd)

Op maandagmorgen 16 april 2018 verzamelden zo'n vijftig vrienden en gasten van het Marechauseemuseum zich in de Dependance van het museum voor de presentatie van de 51e brochure 'Leven en werken op de Limburgse brigades, 1884-1894'.

Na een kop koffie, was het woord aan René Parijs, de locatiedirecteur van het museum. Hij ging uitvoerig in op de conditie van de collectie en de presentatie van de objecten. Sinds de collectie van de Stichting Museum der Koninklijke Marechaussee (SMK) in bruikleen is gegeven aan de Staat en deze de collectie weer in bruikleen heeft gegeven aan de Stichting Koninklijke Defensiemusea, is de Erfgoedinspectie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap belast met het toezicht op de collectie. Een recente inspectie heeft uitgewezen dat het beheer van de collectie – vooral registratie, opslag en conditie – meer aandacht nodig heeft. De komende tijd wordt dit voor het museum een speerpunt. Daarnaast zullen op korte termijn activiteiten worden ontplooid om de bezoeker beter kennis te laten maken met het werk van actief dienende marechaussees.

Vervolgens schetste de voorzitter van de Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee, Wieta Hopperus Buma, het wel en wee van de stichting. Hoewel met de werving van nieuwe vrienden door het bestuur en het museum goede resultaten worden bereikt, blijft het netto aantal vrienden, door overlijden, ongeveer hetzelfde. Hij riep de genodigden dan ook op om de stichting te helpen met het werven van meer.

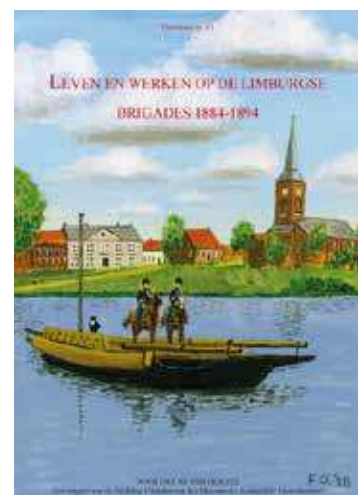
Daarna zette de eindredacteur, Donald Weekenstroo, de schrijver en de schil-

'Museumdag' in Buren

der van deze 51e brochure in het zonnetje. Tweemaal per jaar geeft de Stichting Vrienden een brochure uit over een thema uit de geschiedenis van de KMar. Deze keer is gekozen om het dagelijkse werk van de marechaussees aan het eind van de 19e eeuw te belichten. SMK bezit talrijke brievenboeken uit de periode 1815-1940, die tot nu toe nauwelijks als bron voor historisch onderzoek zijn gebruikt. De correspondentie van de brigadecommandant met zijn meerdere en autoriteiten gebeurde per brief. Een kopie van deze brieven werd met de kroontjespen en in schuinschrift gekopieerd in het brievenboek. Gekozen is voor brievenboeken van de brigades Well, Vludrop en Valkenburg als hoofdbron. In de brochure beschrijft auteur Michael van der Zee tal van gebeurtenissen, waarbij werk en privéleven van marechaussees en brigadecommandanten in elkaar overlopen. Zo krijgt de lezer een uniek kijkje in de huiskamer van marechausseegezinnen en wordt verteld over de zogenaamde kalkoenen voor de hoefijzers van de paarden, het aanhouden en arresteren van deserteurs, over hoe het weer en blessures bij mens en dier soms een grote sta-in-de-weg waren en de samenwerking over de grenzen in de strijd tegen criminelen vorm kreeg. Bij dit alles is de brigadecommandant de spil in het dagelijks leven en werken op

deze kleine brigades. Hij bemoeide zich met alles en nog wat, maar deelde ook via de brieven zijn zorgen met zijn meerdere. Zo scheppen de brievenboeken een uniek beeld van de marechaussees uit die tijd. Michael van der Zee is er in geslaagd om dit alles in een prachtige en unieke brochure vast te leggen. De illustratie op de omslag van de hand van Frans Ouwerkerk, toont goed het landelijk beeld van het werk van de marechaussees. Twee marechaussees te paard die via de pont over de Maas bij het dorp Well aan de overkant een patrouille moeten rijden. Na dank en hulde aan schrijver en schilder, en de overhandiging van enkele presentjes, kon nagepraat worden en was er tijd om het museum te bezoeken.

O ja, word Vriend en maak uw vrienden ook Vriend!

Vrienden van het Marechauseemuseum krijgen halfjaarlijks gratis een brochure toegezonden. De brochure is te koop in de winkel van het Marechauseemuseum voor € 1,- of te bestellen bij de Stichting Vrienden (€ 1,- exclusief portokosten).

Nieuwe begunstigers kunnen zich opgeven bij de penningmeester van de Stichting Vrienden: P. Coomans, Theboomstraat 4, 3151 RR Hoek van Holland (e-mail: Rolinka_peter@kpnmail.nl).

Wat een leuk museum!

Op woensdag 25 april 2018 werd door de Reünie Vereniging Marechaussee Contact (RVMC) van SMC een bezoek georganiseerd aan het 'DAF Museum' in Eindhoven. 35 personen begunstigers en niet-begunstigers namen de moeite om naar Eindhoven af te reizen naar een museum "om uren in door te brengen".

Tussen 10.30 en 11.30 uur werden de deelnemers door de voorzitter van RVMC, Gerrit Reloe, in het 'Daffetaria' met koffie/thee en Limburgse vlaai ontvangen. Na zijn welkomstwoord werd het gezelschap in twee groepen verdeeld. De zeer enthousiaste gidsen Mart Eren en Jan Hermans – oud-medewerkers van DAF – gaven een interessante rondleiding, een toer door de tijd, langs het historische erfgoed van 'Doorne's Aanhangwagen Fabriek'. Dit vanaf de oprichting van het bedrijf door de gebroeders Hub en Wim van Doorne tot en met de modernste vrachtwagens die in de Eindhovense DAF-fabrieken van de band komen.

Tijdens die rondleiding zagen de deelnemers in 'De Smidse', de plaats waar Hub en Wim hun eerste werkplaats ter beschikking kregen, hoe kleinschalig de gebroeders zijn begonnen en welke gereedschappen toen gebruikt werden. Bij de afdeling 'Trucks' konden de deelnemers zich vergapen aan meer dan veertig trucks uit de beginperiode tot aan de hypermoderne truck van nu en

de vele doelen waarvoor ze gebruikt werden zowel in het civiele transport als bij de brandweer. In het gedeelte waar 'Rallytrucks en legervoertuigen' worden getoond, was te zien dat DAF sportieve resultaten wist te boeken, zowel in de fameuze rally Parijs-Dakar als op de Europese circuits. Hier staan ook de legervoertuigen en andere technische innovaties van DAF, evenals de motorengalerij.

Ook personenauto's kregen tijdens de rondleiding aandacht. De geschiedenis van de DAF-persenauto voerde langs een keur van historische auto's met volop aandacht voor DAF's revolutionaire traploze aandrijving, de Variomatic. De collectie was ook aangevuld met enkele zeldzame prototypes. Op de 'Componentengalerij' waren opengewerkte modellen van motoren te zien en de vele mogelijkheden van de traploze aandrijving. Van de Variomatic tot de ultramoderne Continue Variabele Transmissie (CVT), die tegenwoordig wereldwijd wordt toegepast. Uiteraard hadden de deelnemers ook belangstelling voor een legergroene DAF YA-66, de opvolger van de Munga bij de parate Koninklijke Marechaussee.

In de 'DAF Veilig Verkeer zone' wordt speciaal voor de jeugd aandacht geschonken aan kennis van verkeer en verkeersveiligheid. Niet alleen kijken, maar ook doen! Aansluitend op deze zone waren in vitrines veel miniaturen en andere snuisterijen uit de geschiedenis van DAF te zien.

In het 'Trucknasium' kunnen leerlingen van het tweede jaar van het voortgezet onderwijs onder begeleiding via allerlei opdrachten kennismaken met techniek en met de mogelijkheden om in de toekomst het geluk te beproeven in de truckbranche.

Er was nog veel meer en de rondleiding liep iets uit. De deelnemers genoten van een prima lunch op het 'Dorpsplein' en konden daarna op eigen gelegenheid verder genieten van al het moois in het museum. Een prachtig initiatief van RVMC om het DAF Museum te bezoeken. Oprechte dank aan organisator Gerrit Reloe.

foto's: Piet van Sprang

Koninklijke onderscheiding voor SMC'ers

I Door: Frans Meijer

Eind april was het een beetje hectisch bij de redactie van Marechausseecontact. Probeer maar eens de gegevens te vergaren van SMC'ers die koninklijk onderscheiden zijn. Dit jaar waren het vijf: het heeft Zijne Majesteit de Koning behaagd hen te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Het SMC-bestuur en redactieteam feliciteren hen van harte.

Gerrit Kroeze

In Leusden spelde burgemeester Bouwmeester op 28 maart 2018, dus vóór de Lintjesregen, bij eerste luitenant b.d. Gerrit Kroeze de versierselen op. Twaalf jaar had deze bewoner van het dorp Achterveld het CDA in de gemeenteraad van Leusden gediend, als een zeer verdienstelijk raadslid. Hij maakte naam in Achterveld. Tot drie keer toe is deze import-bewoner met voorkeursstemmen gekozen. Dit jaar stelde hij zich niet meer herkiesbaar. Twaalf jaar lang een intensief leven leiden, is wel genoeg. Gerrit werkte onder meer bij de Brigade Amersfoort en sloot zijn werkzame periode af als waarnemend brigadecommandant op Schiphol.

Roelf en Grietje Begeman

Op het gemeentehuis Borger-Odoorn in Exloo viel de eer te beurt aan kapitein b.d. Roelf Begeman, samen met zijn echtgenote Grietje Darwinkel. Burgemeester Seton spelde de onderscheidingen op. Roelf is vanaf 1998 vrijwilliger en vanaf 2007 secretaris van de Folkloristische Vereniging Dorpsbelangen Exloo. De vereniging organiseert onder meer de Palmvasen-optocht, het Schaapscheerdersfeest en Jaarmarkt, het festival 'Op de Kloeten' en het

kerstconcert in de schaapskooi van Exloo. Sinds 2010 is Roelf druk met de nieuwbouw van het dorps-huis Exloo en later actief als beheerder van dit dorps-huis. Tenslotte is Roelf sinds 2014 penningmeester van de Stichting Dorpsfeestcommissie Exloo en zit ook in de horecacommissie. Grietje maakt zich sedert 1989 bijzonder verdienstelijk bij Vrouwen van Nu (voorheen de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen) in zeer uiteenlopende en bestuurlijke functies. Maar dit is nog lang niet alles waarvoor zij zich inzet: zorg staat hoog in haar vaandel. Roelf kennen we bij de KMar van de brigades Den Haag, Rotterdam-Luchthaven, Brielle, Denekamp, Oldenzaal en Coevorden, van de Districtsstaf Overijssel (later Districtsstaf Noord) en Staf KMar in Den Haag.

Henk Mulder

In de Nieuwe Kerk kregen veertig zéér speciale Amsterdammers door waarnemend burgemeester Van Aartsen een lintje opgespeld. Onder hen bevond zich oud-dienstplichtige Henk Mulder van de lichte 1960-5. Begin zestiger jaren deed Henk achttien maanden dienst bij het Tamboerkorps KMar dat toen onder leiding stond van adjudant Aart Trommel met wachtmeester Toon Boer als zijn rechterhand. Henk heeft

van kinds af aan grote interesse in de drumbandmuziek gehad en gaf decenia lang aan bijna alle Amsterdamse drumbands les. Ook was hij jurylid bij vele muzikwedstrijden. Hij speelt nu met zijn accordeonorkest in tal van

verzorgingshuizen, laat ouderen genieten en heeft talloze Amsterdammertjes geïnspireerd om een instrument te gaan bespelen. Henk is al 25 jaar begunstiger van SMC.

Jan Doppenberg

In de gemeente Katwijk werden 23 kandidaten steeds naar De Theaterhangaar getrouwd. Onder hen kapitein b.d. Jan Doppenberg, een oud-Puttenaar die zijn draai in de kustplaats helemaal heeft gevonden. Burgemeester Visser spelde hem de versierselen op. De burgemeester noemde ook Jans ver-

diensten na zijn functioneel leeftijdsontslag in 2002. Al in 2000 werd hij voor vier jaar voorzitter van de Oranjevereniging Katwijk aan Zee. Hij was medeoprichter van het Monument omgekomen Katwijkse zeelieden. Sedert 2006 is hij voorzitter van Christelijk Gemengd Koor Immanuel (95 leden) en maakt zich verdienstelijk bij de werkgroep Katwijk-Siegen (stedenband), Klankbordgroep Dodenherdenking Katwijk en bij de Hervormde gemeente Katwijk aan Zee. Bij de KMar werkte

Jan bij de brigades Valkenburg, Brielle, Den Haag, de ambassade Warschau, de missies in Libanon en Albanië; als laatste was hij brigadecommandant in Den Helder.

Theo Esmeijer

In Bathmen, een dorp behorend tot de gemeente Deventer, woont kapitein b.d. Theo Esmeijer. Burgemeester Heidemaa had vast een slimme smoes om Theo naar de Lebuinuskkerk in Deventer te lokken. Daar was hij omringd door twintig andere te decoreren personen. Een weinig beduusd liet Theo het lintje opspelden. Andere onderscheidingen zijn Lid van Verdienste van de KNVB en het bondsinsigne in goud van de Nationale Bond voor EHBO. Zijn verdiensten zijn talrijk: bondsscheidsrechter, assistent scheidsrechter betaald voetbal, coach assistenten betaald-voetbal, bestuurslid BSVB (Belangenvereniging Scheidsrechters Betaald Voetbal) en

jeugdtrainer bij ABS (Algemene Bathmense Sportvereniging). Theo is veertig jaar EHBO-lid en verrichtte de functies van instructeur, bestuurslid en rayonleider kadergroep instructeurs. Hij is natuurgids bij het Nationaal Park Hoge Veluwe en is ook wandelcoach. Bij de KMar kreeg Theo naamsbekendheid op Schiphol en bij het OTCKMar in Apeldoorn.

De foto's zijn door de gedecoreerden ter beschikking van de redactie gesteld.

Herdenking Katwijk aan de Maas

Op de zondag na 10 mei worden bij Katwijk aan de Maas jaarlijks de gesneuvelden van 26 Regiment Infanterie en het Korps Politietroepen uit de meidagen van 1940 herdacht. In de twee rivierkazematten bij de spoorbrug over de Maas sneuvelden zeven politietroepers.

Na de oorlog is bij de oversteekplaats aan de Maas een monument opgericht met daarin gebeiteld de namen van de gevallen waaronder de zeven politietroepers: sergeant Nefs en korporaals Beers, Compier, Jaspers, Pels, Stoets en Verplak. Nog steeds komen ieder jaar burgers van Katwijk samen met nabestaanden van de omgekomen manschappen, schoolkinderen, plaatselijke autoriteiten en vertegenwoordigers van landmacht en marechaussee om de gesneuvelden te herdenken als een respectvolle dankbetuiging.

Tot 2016 werd de Koninklijke Marechaussee bij de herdenking in Katwijk vertegenwoordigd door personeel van Brigade Venlo. Uit praktische overwegingen werd toen besloten de Natio-

nale Herdenking op 4 mei aan te wijzen als centrale herdenking voor alle gevallen van de KMar. Nu dreigden de gevallen van het Korps Politietroepen niet meer genoemd te worden. Uit piëteit met de nabestaanden en uit respect voor de uitvoering van de militaire politietaken van het Korps Politietroepen (uitgevoerd onder de paraplu van de KMar) werd het Historisch Depôt KMar verzocht de eervolle herdenking in Katwijk over te nemen. Na twee jaar in het vooroorlogse marechaussee-uniform aan de herdenking te hebben deelgenomen, trad de vijf man tellende depôt-delegatie dit jaar op in uniformen van het Korps Politietroepen uit 1940. De reacties hierop van aanwezige burgers, militairen en autoriteiten waren unaniem hartverwarmend. En de positieve, vaak emotionele, reacties van de nabestaanden zijn een stimulans om ook in de toekomst aan deze eervolle herdenking te blijven deelnemen. Opdat wij de omgekomen politietroepers niet vergeten! U kunt de herdenking (kerkdienst en kranslegging) zien op Youtube, 'Cuijk/ Katwijk 13 mei 2018 dodenherdenking'.

2018, delegatie van Historisch Depôt KMar bij de rivierkazemat Katwijk Zuid

Nieuwe begunstigers

J. Hogeveen

Ber 78-2

E.J. Kasteel

Dpl 81-4; Ber 82-5

Wij heten de nieuwe begunstigers van harte welkom. In totaal vormen nu 2563 begunstigers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

P.H.B. de Beus

Geboren 2 juni 1931
Overleden 10 maart 2018
Dpl 51-1; 3 DMC

P. Dijkstra

Geboren 15 februari 1935
Overleden 2 april 2018
Dpl 55-3

F. de Graaff

Geboren 3 oktober 1930
Overleden 24 april 2018
Ber 49-2
Korea

H. Groen

Geboren 14 februari 1928
Overleden 28 februari 2018
Dpl Ned. Indië; 424-BI; 6-5-RI
1 MPI; 2 MPIII

J. Huijzers

Geboren 9 augustus 1927
Overleden 3 mei 2018
Ber 51-6

R. Joustra

Geboren 10 december 1943
Overleden 8 april 2018
Ber 62-3

J. Lasker

Geboren 13 juli 1930
Overleden 24 april 2018
Ber 53-3

D. Leeuwerink

Geboren 12 juli 1935
Overleden 29 april 2018
Dpl 54-6

H.H. Luiten

Geboren 12 januari 1939
Overleden 22 maart 2018
Ber 57-4 klas K

J.B.C. Nielen

Geboren 16 december 1931
Overleden 13 mei 2018
Ber 50-6

A.C. Oosterveen

Geboren 6 december 1937
Overleden 28 maart 2018
Dpl 56-4

J. Roest

Geboren 17 juni 1938
Overleden 18 maart 2018
Dpl 57-6

T. Slagter

Geboren 30 november 1921
Overleden 6 mei 2018
Ber 46-3

H.H.M. Thus

Geboren 15 april 1942
Overleden 22 november 2017
Dpl 61-4
Ned. Nw-Guinea

J.T. Vosmeer

Geboren 3 mei 1934
Overleden 17 april 2018
Dpl 54-1

W. Wismeijer

Geboren 13 augustus 1935
Overleden 20 april 2018
Ber 54-3

Bestuur en redactie van de
Stichting Marechaussee
Contact betuigen de
nabestaanden hun
medeleven en wensen
hen sterkte toe.

SMC

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

Jack Vlaming
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van begunstigers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGNL2A)

Begunstigersadministratie en werving

Cor de Boom
Johan Frisoplein 23, 8071 LX Nunspeet
0341-257129
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven als begunstiger, wijzigen van (e-mail) adressen e.d.)

Administratie begunstigersbijdragen

Gerrit Sels
0299-471242
begunstigersbijdragen@marechausseecontact.nl
(informatie over en verwerking van begunstigersbijdragen; bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RVMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v.
RVMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Veteranen

Frans Meijer
0341-417087
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldelijnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
06-38655572 | 0111-720326
dvharten@zeelandnet.nl

Webmaster

Roel Bouwman
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Jack Vlaming
stmarcontact@gmail.com

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met o.m. de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden als begunstiger van SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2550 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

Begunstiger worden?

De jaarlijkse bijdrage is € 15,- voor in Nederland wonende begunstigers en € 20,- voor in het buitenland wonende begunstigers. Bij een aanmelding voor minimaal twee jaar wordt zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument' toegezonden. Aanmelden kan op de website met het aanmeldingsformulier (onder tab bestuur/aanmelden).

Reünievereniging Marechaussee Contact (RVMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (Ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RVMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC-begunstiger die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RVMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RVMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC-begunstigers.

Nuldelijnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldelijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

EEN BIJZONDER MUSEUM IN VELE OPZICHTEN

Beleef de wereld van de oudste politieorganisatie van Nederland en onderzoek het verleden, heden en toekomst van de Koninklijke Marechaussee. Leer de taken van de Marechaussee kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken.

Kijk mee over de schouders van de Brigade Speciale Beveiliging en bij de dynamische taken van de Koninklijke Marechaussee op

onze luchthavens. Zie kogelinslagen in een gepantserde autodeur, ervaar de robuustheid van een gepantserd rupsvoertuig en maak een stoere foto zittend op een motor in Marechausseekleding. Waan jezelf een echte Marechaussee door een misdrijf op te lossen (te reserveren evenement).

Het Marechausseemuseum.
Een bijzonder museum in vele opzichten!

Onderzoek & beleef

Meer weten over het museum: www.marechausseemuseum.nl

Weeshuiswal 9 | 4116 BR Buren | T (0344) 571256 | E postbus@marechausseemuseum.nl